www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 20-го мая 1916. Ч. 61. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, May 20, 1916. No. 61.

ІТАЛІЙЦІ УТІКАЮТЬ В НАПРЯМІ СВОЄЇ ГРАНИЦІ.

Австрійці полонили 7.300 Італійців і здобули 31 гармат і 35 маш. крісів.

Російські війска з Франції перевозять до північної Італії.

Воєнні позички Англії і Франції доходять до 24 міліярдів долярів.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

ДАЛЬШИЙ НАСТУП АВСТРІЙЦІВ В ПОЛУДНЕВІМ ТИРОЛЮ. — 6.341 ПОЛОНЕНИХ, 13 ГАРМАТ І 17 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 17. мая. — Наступ австрійської армії в полудневім Тиролю поступає скоро з добрим успіхом наперед. Завдяки сильнійшій артилерії Австрійці здобули протягом останних 24 годин цілий ряд італійських становищ і проганяють Італійців в напрямі границі. Число полонених Італійців зросло на 6.341. Воєнна добича зросла на 13 гармат і 17 машинових крісів.

Рівночасно вдарили австрійсько-угорські війска на становища Італійців здовж ріки Ізонцо. Італійці на цілій боєвій лінії мусїли заняти оборонне становище.

Підчас коли австрійсько-угорська армія напирає на Італійців, відділи австрійських літаків бомбардують важнійші міста і кріпости в північній Італії.

Урядовий звіт австрійсько-угорського генерального штабу звучить:

„В полудневім Тиролю наступ відбуваєть ся дальше з добрим успіхом. Наші війска взяли приступом італійські становища в Солїє д'Асціо, Костадогра і Маронія. Крім того прогнали Італійців зі сильних укріплень в Москері і Цуня.

„Число Італійців, полонених на стій боєвій лінії, зросло вчера на 141 офіцирів і 6.200 жовнірів. Дотепер здобуто 13 гармат і 17 машинових крісів.

„Наступ здовж ріки Ізонцо є також вповні вдоволяючий. Наші війска заняли знова дальші становища Італійців на схід від Добердо і Сан Мартіно та укріпили здобутий терен.

„Наші воєнні літаки бомбардували вчера Венецію, Местре, Удіне і Тревізо з добрим успіхом".

ДАЛЬШІ УСПІХИ АВСТРІЙЦІВ В ПОЛУДНЕВІМ ТИРОЛЮ. — 900 ПОЛОНЕНИХ, 18 ГАРМАТ І 18 МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВІДЕНЬ, 18. мая. — Наступ, який австрійсько-угорська армія розпочала перед трома днями проти Італійців, поступає успішно наперед. Італійці були приневолені опустити австрійську територію в полудневім Тиролю. Відворот італійських війск відбуваєть ся під сильним огнем австрійських гармат. Страти Італійців з кождою годиною збільшають ся.

Останний звіт австрійського головного штабу звучить:

„В полудневім Тиролю наші хоробрі війска взяли вчера приступом пограничні гори Магузо і місцевість Костабелльо.

„На полудне від Москері Італійці пробували ставити опір. Однак під сильним огнем нашої артилерії їх опір показав ся безуспішний.

„На сій боєвій лінії наші війска полонили вчера дальших 900 Італійців, між ними 12 офіцирів, і здобули 18 гармат та 18 машинових крісів.

„Італійські звіти, які доносять про великі страти нашої армії, є видумані і неправдиві. Натомісць правдою є, що наші війска потерпіли дуже малі втрати, а то з тої причини, що артилерія належито підготовила наступ".

300.000 АРМІЯ АВСТРІЙСЬКА В ПОЛУДНЕВІМ ТИРОЛЮ.

АМСТЕРДАМ, 17. мая. — У військових кругах ведеть ся тепер жива дискусія на тему нового наступу австрійських війск в полудневім Тиролю.

Вже від місяця доходили вісти, що на полудне від кріпости Трієнту (Трентіно) Австрійці нагромаджують велику силу. Силу австрійської армії оцїнюють на 300.000 людий.

Після поглядів ріжних воєнних знавців, австрійський наступ є звернений в напрямі італійської кріпости Віценци, яка є віддалена всего 40 кільометрів від границї Тиролю. Однак наступ, коли буде успішний, може бути для Італійців дуже небезпечний з того згляду, що ціла італійська армія, яка находить ся над рікою Ізонцо, може бути зовсім відтята.

Наступ, який розпочали Австрійці, є перший з ряду на італійськім фронті. Дотепер Австрійці держали ся виключно оборони.

Вже найблизші днї покажуть, чи Австрійці мають намір перевести наступ в цїли занятя північної Італії, чи їм розходить ся лише о те, щоби виперти неприятеля поза границю своєї держави.

Якраз зближаєть ся річниця виповідженя війни Італії. За цілий рік війни не прийшло до жадних воєнних операцій на більші розміри. Ціла воєнна акція складала ся з ряду поменьших льокальних битв.

Головним тереном війни був полудневий Тироль (на полудне від міста Трієнту і Роверето) і на західній границї Істрії (над рікою Ізонцо).

За цілий час війни Італійці по великих і дуже тяжких втратах заняли ледви кілька місцевостий здовж границї в полудневім Тиролю і західну часть Істрії (між італійською границею а рікою Ізонцо — поле землї широкий на 10 кільометрів). Тут заняли Італійці два місточка (Градіску і Монфальконе) і около 30 сіл.

Італійці пробували кілька разів переломити боєву лінію Австрійців над рікою Ізонцо, але безуспішно. Битви на схід від Горицї, на високовині Добердо і коло Тольміно принесли Італійцям лише великі втрати.

УСПІХИ АВСТРІЙЦІВ ЗА ТРИ ДНІ Є БІЛЬШІ, НІЖ УСПІХИ ІТАЛІЙЦІВ ЗА ЦІЛИЙ РІК.

ЖЕНЕВА, 18. мая. — В часописях і військових кругах підносять велике значінє австрійського наступу на Італію. Тут панує переконанє, що Італійцям небаром доведеть ся боротьби ся на своїй власній землї.

Військові знавці признають, що успіхи Австрійців за три днї є значно більші нїж успіхи Італійців за цілий рік війни.

Серед італійського населеня викликали неудачі італійської армії велике занепокоєнє, яке серед пануючої нужди в Італії може потягнути за собою непередвиджені наслїдки.

Італійська преса старасть ся промовчувати великі страти італійських війск. Відворот італійської армії оправдують урядові звіти конечностию вирівнаня боєвої лінії.

АРХИКНЯЗЬ ФРИДРИХ ПРИБУВ З ГОДОВНИМ ШТАБОМ НА ІТАЛІЙСЬКИЙ ФРОНТ.

АМСТЕРДАМ, 18. мая. — Головний командант австрійсько-угорських війск прибув зі своїм головним штабом на італійський фронт.

Можна надїяти ся, що небаром розпічнеть ся і на прочій боєвій лінії загальний наступ. В напрямі італійської границї відходять щораз то нові війска.

РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕВОЗЯТЬ З ФРАНЦІЇ ДО ІТАЛІЇ.

ПАРИЖ, 18. мая. — Російські війска не візьмуть участи у воєнних операціях під Верденом. Російські війска вислано на поміч Італійцям і вони вже прибули до Медіоляну (в північній Італії).

У ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ:

НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН ІМЕЛЬМАН ЗНИЩИВ ВЖЕ 15-ТИЙ З РЯДУ НЕПРИЯТЕЛЬСЬКИЙ ЛІТАК.

БЕРЛІН, 17. мая. — З головної німецької кватири доносять:

„Наші літаки розвинули знова дуже живу діяльність на західнім терені війни. Надпоручник Імельман зістрілив вчера 15-тий з ряду ворожий літак".

Най визначнїйші німецькі летуни є надпоручник Імельман і поручник Бельке. Оба мають на своїй совісти вже по 15 ворожих літаків.

У ФРАНЦІЇ БРАК КАПІТАЛІВ.

ПАРИЖ, 17. мая. — Французьке правительство видало відозву в урядових часописях до капіталїстів своєї держави, щоби вони вимінювали вартісні папері (бонди) невтральних держав, а іменно: американські, полудново-американські, данські, шведські, норвеські, голендерські, швайцарські, еспанські, єгипетські і канадійські, на довжні записи (воєнної позички) французької держави. Ходить о се, щоби в той спосіб піднести курс французьких гроший за границею.

Як відомо, Франція належить до найбогатших країв на сьвіті. Але капітали французьких міліонерів увязнені в ріжних сьвітових підприємствах. У Франції затягали також в часї мира позички ріжні держави: між иншими сама Росія позичила у Франції около 5 міліярдів франків на будову зелїзниць.

Колиж Франції тепер прийшло ся платити величезні суми гроший за воєнні матеріяли в Злучених Державах, стан готівки дуже змалів. Тимчасом Злучені Держави кажуть собі за всі доставлені товари платити або готівкою в золотї або у вартісних паперах невоюючих держав. З тої власне причини французьке правительство видало відозву до своїх капіталїстів, щоби вартісні папери невоюючих держав вимінювати за французькі бонди.

ВОЄННІ ПОЗИЧКИ ФРАНЦІЇ І АНГЛІЇ ДОХОДЯТЬ ДО 24 МІЛІЯРДІВ ДОЛЯРІВ.

ПАРИЖ, 18. мая. — Воєнні позички Франції виносять від початку війни 10.500,000.000, як се виходить зі звіту міністра фінансів. На останнім засїданю парляменту зажадав він нової позички на воєнні цїли в сумі 1.578,270.000 долярів.

ЛОНДОН, 18. мая. — В слїдуючім тижни президент Еськвіт поставить внесенє на дальшу воєнну позичку в сумі 1.500,000.000 долярів.

Се буде 11-та з ряду воєнна позичка в Англії. Загальна сума воєнних позичок в Англії зрьсте на 11.910,000.000 долярів.

В АЗІЇ:

НАСТУП РОСІЙСЬКОЇ АРМІЇ В МЕЗОПОТАМІЇ. — НАМІРИ РОСІЇ В АЗІЇ.

ПЄТРОГРАД, 17. мая. — Російські війска посувають ся скоро в напрямі міста Мосуль (над рікою Тигром).

З отсих воєнних операцій можна вносити, що російська армія має намір здобути Багдад і заняти богату землю між ріками Евфратом і Тигром.

Російські воєнні операції в Мезопотамії викликали якраз в Англії велике неудоволенє. Показуєть ся іменно, що Росія, стративши надію на відобранє земель в Европі, хоче зрівноважити їх здобутками в Азії. Росія, займаючи Персію і Мезопотамію, хоче отворити собі доступ до моря. Тимсамим Росія стала би непожаданим сусїдом Англії з огляду на її посїлости у східних Індіях.

Сї воєнні операції російських війск були також головною причиною непорозумінь між Росією і Англією на останній воєнній нараді в Парижи.

В АНГЛІЇ:

ВЛАСТИВИЙ ПРОЦЕС СЕР РОДЖЕРА КЕЙЗМЕНТА РОЗПІЧНЕТЬ СЯ НА ДРУГИЙ ТИЖДЕНЬ.

ЛОНДОН, 17. мая. — Нинї покінчило ся переслуханє ірляндського патріота сер Роджера Кейзмента в поліційнім суді. Як сего можна було надїяти ся, Кейзмента узнано винним за зраду держави. Властивий процес розпічнеть ся на другий тиждень перед судом присяглих.

Коли по переслуханю всїх доводових сьвідків судія запитав Кейзмента, чи він має що проти переданя його справи судови присяглих, він коротко відмовив: „нї".

Він не зраджував по собі найменьшого зворушеня. З його лиця зовсїм зникнув жаль, який привів його до плачу, коли чув про революцію в Ірляндії і її закінченє. З усьміхом пращав ся зі своїми знакомими.

НА БАЛКАНІ:

ГРЕЦІЯ НЕ УСТУПИЛА ПЕРЕД ДОМАГАНЯМИ АНГЛІЇ.

БЕРЛІН, 18. мая. — З Атен доносять, що грецьке правительство не уступило перед домаганями Англії і Франції і не згодило ся на перевіз сербських війск через північну Грецію до Солуня.

Англія зложила остаточно заяву, що перевіз війск з острова Корфу до Солуня відбудеть ся при помочи кораблів.

АВСТРІЯ І РУМУНІЯ ПІДПИСАЛИ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

БЕРЛІН, 18. мая. — Послїдна надія Англії, щоби Румунію здержати від договору з центральними державами, пропала.

З Букарешту доносять, що Австрія і Румунія підписали вчера торговельний договір. Є він зовсїм подібний до договору, який заключила Румунія з Німеччиною. Тамсамму угоду заключила з Румунією також Болгарія. Переговори між Туреччиною а Румунією є якраз в тоці.

Рівночасно доносять телеграми про неудачний підступ Англії. Іменно, коли Англійці побачили, що їм не удасть ся здержати вивозу муки з Румунії до центральних держав, англійське правительство призначило 15 міліонів франків на те, щоби румуньских властителїв млинів підплатити, аби вони здержали ся від мелення збіжа. Тимчасом румуньске правительство переняло всї млини на власний заряд і вони працюють тепер як ніч так день, щоби центральним державам доставити на час умовлену скількість муки.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕДАЛЕКИЙ МИР УДЕРЖУЮТЬ СЯ.

ВАШІНҐТОН, 18. мая. — В тутешних дипльоматичних кругах поголоски про мир удержують ся. Хоч президент Вілсон мав заявити, що відповідна пора ще не надійшла до розпочатя мирових переговорів, то вісти, які надходять від воюючих держав, позволяють здогадувати ся, що заостренє поміж ними слабне. На се вказують заяви державних мужів в послїдних часах, яких тон є значно лагіднїйший від тону в попередних заявах.

Посол одної із невтральних держав заявив отсе: „Мир може прийти несподівано скоро і я думаю, що він є вже близький".

Кружить чутка, що президент Вілсон в найблизших днях вишле відозву до всїх воюючих держав і в імени людскости завізве їх до залишеня дальшої боротьби.

ТАЙНІ ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ МИРА ВЖЕ ВЕДУТЬ СЯ.

ВАШІНҐТОН, 18. мая. — Один із поважнїйших дипльоматів висказав свій погляд, що тайні переговори в справі мира є вже в тоці. Свої здогади опирає він на останній „умірованій" промові французького президента Поанкаре і заяві англійського міністра для заграничних справ Грея. Іменно Поанкаре в своїй промові не згадував більше про „освободженє" Альзації і Льотарингії, а Грей не говорив більше про розбитє Німеччини. З того можна заключати, що Франція і Англія змінили своє становище супроти Німеччини.

МІЖНАРОДНИЙ МИРОВИЙ СУД.

ВАШІНҐТОН, 18. мая. — Посол Гензели з Місурі предложив резолюцію, яка одноголосно зістала принята. На підставі сеї резолюції президент Вілсон є уповажнений по скінченю війни запросити всї держави сьвіта до спільної міжнародної конференції, на якій поликано би до житя міжнародний мировий суд для мирного полагоджуваня всїх спорів між народами. На покрите коштів силкуваня і уладженя сеї конференції ухвалено 200.000 долярів.

ПОЧТА ДО СТАРОГО КРАЮ.

„Лингенсфіорд" відїде з Ню Йорку в суботу (20. мая).

ПОЧТА ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

„Ню Амстердам" приїде до Ню Йорку в понеділок (22. мая).

„Фрідерік VIII." приїде в четвер (25. мая).

„Христіянїяфіорд" приїде в пятницю (26. мая).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Established 1893.
JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
0.75 per 3 months
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months
Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Америці Держави: на рік $2.00 на пів року $1.00 на 3 місяці 0.75
В місті Jersey City, до Канади і других країн: на рік $3.00 на пів року $1.50 на 3 місяці $1.00
Поодиноке число 3 центи.

За зміну адреси платить ся 5 центів.

Адрес: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї мані-ордера і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаию чимовлення належить додучити мані-ордер або чек.
Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF MEMBERSHIP LABEL FOR FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS

За всї оголошення поміщувані в „Свободї" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

ВИЗВОЛЕНЄ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩА.

В однім з останних чисел Вістника Союза визволеня України застановляєть ся др. Михайло Лозинський над питанєм, які претенсії можуть мати Поляки до українських земель, коли центральні держави увільнять їх від російського ярма.

Поляки — виводить автор — опирають ся на сїм, що українські землї належали колись до Польщі і тому вони хотїли би тепер знова прилучити їх до майбутнього польського королївства. Коли би однак українські землї мали бути прилучені до Польщі, то нема причини відривати їх від Росиї, бо Росия має до українських земель такісамі історичні права як і Польща. Коли Поляки виказують, що українські землї мають бути злучені з Польщею, то не вистарчить Полякам сказати, що вони так хочуть, але вони повинні виказати, що польська справа заслугує на се. Інтерес Українцїв вимагає вирвати ся зпід російського ярма, але чи прилученє України до Польщі не було би ще гіршим ярмом?

Признанє українському народови культурно-національної автономії в границях польської держави не було би ніяким забезпеченєм перед польською нахабностию. Історія виказала, що приміром в Галичині Поляки з'єднили всї свої сили на се, щоби розростати ся українським коштом. Коли би ми навіть припустили, що Поляки схочуть шанувати автономію Українцїв, то всетаки вони були би народом пануючим, а Українцї народом від них залежним. Від Польщі увільнив нас її поділ, а тепер ми, боремо ся з останками польського панованя. В теперішній війнї надїємо ся визволеня зпід панованя Росиї. Коли би однак українські землї мали припасти Росиї, то се було би цїлковитим розбитєм надій українського народа.

Деякі нїмецькі полїтики думають, що Польща, коли дістане українські землї, звернеть ся фронтом проти Росиї, а тимсамим буде жити в згодї з Нїмеччиною. Чи однак сї полїтики могуть ручити, що Польща не зверне проти Нїмеччини своїх сил, опертих на панованю над українськими землями?

З огляду на се анї безпосередний інтерес Нїмеччини, анї посередний інтерес центральних держав (увільнене від російської небезпеки через визволенє України) не заспокоїть польських бажань. О скільки теперішна війна не дасть підстав до утвореня окремого українського державного орґанїзму, то в інтересї українського народа є, щоби з цїлої української території, яка буде в руках центральних держав, утворити правно-державну цїлість в рамах австрійської держави.

Так коротко переповіли ми статю д-ра Лозинського. Міркованя, висловлені ним, є зовсїм згідні з нашим національним інтересом. Однак польська преса є невдоволена з тих виводів, а „Дзєнник Польскі" з Дітройт (з дня 9. мая б. р.) — видко на основі старокравских польских газет — має відвагу твердити, що Поляки не хочуть панованя над Україною, але противно: вони боронять ся проти Українцїв! Українцї — пише ся газета — хочуть забрати Холмщину, а навіть готові признати ся до Білої Руси! Дальше закидає нам ся газета, що Україна все йшла на услуги Росиї, бо навіть в Галичинї Українцї плекали москвофільство, мимо конституційного ладу в Австрії.

Ми не думаємо полемізувати з такими цинїчними виводами „Дзєнника Польского"; зазначимо лише, що Холмщина є корінною українською територією, а москвофільство в Галичинї плекали Поляки якраз на се, щоби ним побивати українську справу. Але Поляки непоправні навіть тепер! Не хочуть нїколи зрезиґнувати з історичних аспірацій, хоч як вони неоправдані. З сього можна заключати, що стало би ся з українським народом, коли би він дійсно дістав ся під польське панованє.

З КАНАДІЙСЬКОЇ УКРАТНИ.

Довгий час бороли ся Українцї з провінциї Манїтоба за заложенєм учительського семинаря в Брендонї. По його заложеню показали ся недостачі: низкий степень науки і брак учителїв для української мови й лїтератури. Наслїдок сього був такий, що населенє не було вдоволене з учителїв в народних школах і самі учителї відчували брак висшого образованя. З сього невдоволеня скористало правительство і рішило зарадити лихови в той спосіб: Сього року знесено двомовні школи (українсько-анґлїйські) в провінциї Манїтоба, а з кінцем червня має бути знесений і семинар в Брендонї. Семинаристи, які ще не скінчили образованя, пійдуть по вакаціях на один рік до колеґії (каледж) в Брендонї. Їх буде 18. Инші, котрі були на низших курсах (їх є 19), будуть ходити до каледж через 2 роки. В той спосіб осягнеть ся висше образованє учителїв Українцїв, але се образованє буде подаване виключно в чужій мові і в чужім дусї.

Канадійські Українцї не сьміють мимо сього упадати на дусї, але повинні вміти використати і се трудне положенє — для уратованя свого дотеперішного стану посїданя. Зрілий і сильний народ зуміє дати собі раду в кождім тяжкім положеню. Тепер воєнний стан, то годї щось проти сього робити, але прийде мирний час, то тодї треба буде закотити рукави і стати до дальшої працї.

ВІСІМГОДИННИЙ ДЕНЬ ПРАЦЇ.

Робітники борять ся все за скороченєм дня працї. Найновійший клич — се вісїм годин працї на день. Копальняні робітники вже виборели собі таке скороченє недавно заключеною угодою з компаніями. Робітники, які є занятї різанєм ґранїтного каміня, забезпечили собі 8 годин працї через пять днїв в тижни, а 4 години в суботу. Робітники при зелїзницях саме тепер домагають ся установленя вісїмгодинного дня працї. Велике число робітників, занятих при виробах з металю, друкарі і робітники инших споріднених галузий мають вже давно забезпечений вісїмгодинний день і то без огляду на се, чи вони у своїм фаху вправлені чи невправлені, чи мають технїчне вишколенє, чи працюють умово.

Однак є сотки тисяч робітників, які працюють довше ніж 8 годин на день. Вони занятї в фабриках зелїза і стали, в фабриках бавовни, в фабриках бель, в тартаках і в инших галузях деревляного промисла, на корабельних доках та при ріжних перевозових галузях. До тих всїх видала тепер „Американська Федерація Працї" поклик до орґанїзациї і до боротьби за вісїмгодинний день працї.

Се є житєве домаганє кождого робітника, бо коли він працює коротше фізично, йому лишаєть ся більше часу на його образованє умове, на здобуте знаня, на відпочинок і на занятє родинними та суспільними справами. А до сього змагає цїле людство, до сього мусять змагати і робітництво. І тому „Американська Федерація Працї" взиває усїх робітників до орґанїзациї в робітничі юнїї, бо лише в орґанїзациї полягає сила.

УКРАЇНСЬКЕ ГОРЕ.

Гей, розсіялось ти, українське горе,
Всюди по Европі і геть поза море,
Вспивай ти ся, українській силу,
Чи всюди корени ся і гнїзо свойо сьвиту?

Тут за оманою вовку вели нас:
Усї богатіють, а ми нарікати,
Наші одиниці працюють подвійно,
А загал — ви остикне! — дармуе свойійно.

Всї люди на сьвітї борять ся за волю,
А ми в Америці пресьвяжем сьвоє...
Ах, чорт-демоне, ти на перешкоді!
Моєм силу й розум — любити ся годї!

Любитись не любим і зауки не хочем,
Марними дїлами голови клопочем,
Як би ми любились, одну руку вали,
То на корнім місци в сьвітї би стояли!

Василь Татарин.

ПОДАТКОВА СПОСІБНІСТЬ УКРАЇНИ.

Україна платить величезні податки на користь російської держави. Сї податки є більші ніж вона повинна платити відповідно до числа свого населеня. В 1911 році виносив цїлий дохід з податків в европейській Росиї 1.829 мілїонів рублїв, а з того Україна заплатила кругло 404 мілїонів рублїв. На поодинокі українські губернії розложено податок в той спосіб (в мілїонах рублїв):

А) Західна Україна:	
Волинь	27.1
Поділє	26.8
Київ	125.3
Разом	179.2
Б) Східна Україна:	
Полтава	27.9
Харків	51.8
Чернигів	19.1
Разом	98.8
В) Степова Україна:	
Херсон	84.7
Катеринослав	41.1
Разом	125.8

Разом цїла Україна 403.8 мілїонів рублїв.

Тут не вчислено українських частий губерній: Таврія, Бесарабія, Холм, Гродно, Мінск, Курск, Воронїж і область над Доном. Число Українцїв в тих губерніях є значне, одначе в Росиї нема переведеного національного податкового катастру, бо сього впрочім нема в нїякій державі.

ДОВГИ ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

В Америцї панує у декого переконанє, що війну виграє той, хто має більше маєтку. Осьтут подаємо стан фінансів воюючих держав. Тому, що Злучені Держави посередно також інтересовані у війнї, подаємо статистику і сеї держави.

Довги:

	Звичайний довг	Воєнний довг	Процент
Анґлія	$3,485,000,000	$2,284,000,000	$119,000,000
Нїмеччина	1,172,000,000	8,925,000,000	54,000,000
Франція	6,346,000,000	7,913,000,000	186,000,000
Росія	4,537,000,000	3,148,000,000	207,000,000
Австрія	1,047,000,000	2,731,000,000	47,000,000
Зл. Держави	1,344,000,000	—	21,809,000

Воєнний довг союзників є півтора разу більший ніж довг Нїмеччини й Австрії, але і державний маєток союзників є 1¾ разів більший від державного маєтку центральних держав.

Доходи:

	Річний дохід	Державний маєток
Анґлія	$ 918,000,000	$ 85,000,000,000
Нїмеччина	879,000,000	80,000,000,000
Франція	914,000,000	50,000,000,000
Росія	1,832,000,000	40,000,000,000
Австрія	120,000,000	25,000,000,000
Злучені Держави	1,007,000,000	187,740,000,000

До довгів центральних держав треба додати ще довги Туреччини, котрі в части обтяжують центральні держави. Однак підчас війни самі гроші не мають такого значіня, як готові засоби живности і воєнних матеріялів.

ПРАЦЯ АМЕРИКАНСЬКИХ АМБАСАД В ЕВРОПІ.

Невтральність скандинавських країв спричинила богато працї американським посольствам в Стокгольмі, Копенгаґі і Крістіянії. Там шукають помочи, захисту або поради Москалї, Французи, Нїмцї і Анґлїйцї. Не можлива річ дати поміч всїм, але прихильно приймаєть ся кождого і робить ся все можливе.

Американські посольства є спільним місцем для сходин представителїв воюючих держав, хоч не разом вони сходять ся, то поодиноко американські урядники конферують з ними. Та майже нема дня, в котрім би вони не сходили ся разом. Праця посольств зростає з кождим днем і тим береть ся під розвагу пляни, які являють инними ніж звичайними дипльоматичними дорогами. Деколи справа є дуже делїкатної натури і американські урядники мусять поступати з повною дипльоматичною осторожностию.

Торговельні справи, котрі дотичать трох або чотирох держав, треба полагоджувати також, з притім не можна спускати з ока живучих інтересів Америки. Безнастанно приходять просьби о висиланє дозволу для переводу американських товарів такими дорогами і способами, які є недоступні тепер для воюючих держав.

В Стокгольмі (в Швеції) американський посол майже особисто вмішаний у величезний пересилковий рух між Америкою і Росією. Швеція — се зимова дорога для Росиї. Але Анґлія контролює море, а Швеція сухопутну дорогу. В додатку обі сї держави не жиють тепер в найлїпших зносинах і тому на перевіз товарів до Росиї і з Росиї мусять годити ся в кождім поодинокім випадку обі держави за посередництвом Америки. Анґлія, розуміє ся, не має права вмішувати ся до російських транспортів, але вона бажає, щоби всї товари дійшли цїло до Росиї. Швеція знова хоче мати запевненє, що всї товари, призначені до Росиї, походять з Америки і що Анґлія не має безпосередного інтересу в сїм. Імпорт анґлїйських товарів до Швеції і перевіз тих товарів до Росиї через Швецию мусить бути строго контрольований обома правительствами.

В Копенгаґі (в Данії) американський посол має особливо важне становище з початком війни. Він був посередником між центральними державами і Америкою, а копії письм, що находять ся в архіві посольства, будуть становити важний матеріял для історії.

Посол в Крістіянії (в Норвеґії) має дуже тяжке становище з огляду на місцеві відносини. Коли наслїдком війни збільшив ся перевіз через Норвеґію, уряд американського посольства працював день і ніч.

ГНОБИТЕЛІ Й ГНОБЛЕНІ.

„Анґлія бореть ся за свободу народів" — клич розсїваний усїми її прихильниками по цїлім сьвітї, особливо в Америцї. Ірляндцї підіймили голову і стали до боротьби за свободу. Революція впала по тижневім Анґлія дала в практицї доказ своєї свободолюбности в той спосіб, що почала успокоювати злеманих бунтівників смертию. Вони піддали ся і були безборонні. Їх розстріляно, а тепер ще вишукують ся винних і ставить ся перед суд.

Наслїдки сього кроку вже видко. Великодушностию над упокореними Ірляндцями могла Анґлія зискати прихильність і Ірляндцїв і цїлого цивілїзованого сьвіта. Орґанїзація „Сїн Фейнерів", до котрої належала невелика скількість членів, стала нинї улюбленою в цїлій Ірляндії. Ірляндцї, котрі відносили ся льояльно до своєї держави, вступали добровільно до війска і бажали побіди Анґлії, — всї вони нинї є скритими або явними її ворогами.

Американські Ірляндцї були в дусї прихильні ворогам Анґлії, але деякі стояли по її стороні. Нинї цїла Америка, від океану до океану, підняла крик: Анґлія, се кат! Часописи, які доси за всяку цїну боронили престіжу Анґлії і спричинили се, що вільна Америка виглядала від початку війни на союзника Анґлії, — нинї сї часописи не мають сьмілости виступати в обороні такої держави, котра голосить ідеї гуманности, а в практицї є безоглядна, як кождий инший чинник, що має силу і власть.

Єї ірляндські учителї, поети, патріоти і мученики за свободу, котрих тїла лежать нинї в сирій земли, вони закидають брехню всїм анґлїйським пропаґандистам, що хотїли втягнути Америку за всяку війну до війни по стороні Анґлії. Американцї не дадуть ся тепер втягнути до очайдушної війни. Камінє на улицях закричало би проти такого союза. Американцї пригадують собі нинї свою декларацію независимости і знають, що авторів сеї декларації була би Анґлія покарала такою самою смертию, якою покарала тепер тих, що підписали декларацію незавимости Ірляндії. Кров мучеників має свою силу. Вона наглядно доказує, що гнобителї, які проливають сю кров, не можуть знайти попертя у тих людий, що мають почуте справедливости. Само чувство людскости бунтуєть ся проти насильства. І тому дійсні люди будуть стояти все по стороні гноблених.

СПИС ІРЛЯНДСЬКИХ ГЕРОЇВ.

Ірляндія присягає пімсту Анґлії за вікове гнобленє ірляндського (айрисього) народа — на могилї героїв, котрих анґлїйські тирани стратили за їх посьвяту для вітчини.

Ірляндія каже:

— Анґлія називає тих найлїпших моїх синів зрадниками! Се неправда! Ірляндець, що бореть ся за свободу Ірляндії — не є зрадником, але вірним сином своєї вітчини! За невинну смерть моїх вірних синів я присягаю тут пімсту катам і поти меча не зложу, поки в Ірляндії мій нарід не буде мати волї!

* * *

Як Анґлія нищила Ірляндію, таксамо Росія нищила Україну. Вона таксамо її гетьманів і всїх найлїпших синів України мучила, катувала, а за ті злочини також цїла Україна повинна у своїм серци присягнути Московщинї пімсту.

І Україна скаже Московщинї:

— Неправда! Українець, що бореть ся за волю України, — не є зрадником, але вірним сином своєї вітчини! За невинну смерть моїх вірних синів я присягаю тут пімсту катам і поти меча не зложу, поки на Україні мій нарід не буде мати волї!

ПРЕДСТАВНИКИ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ НА ЗАНЯТИХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ.

Від десятника Українських Січових Стрільців. Антона Володимира Кузьмича, кандидата адвокатури, записав др. Осип Назарук і подав у „Громадський Голос" ось-що про поворот відпоручників Українського Січових Стрільців на заняті українські території:

Нас девятьох виїхало зі Львова дня 7. лютого 1916 р. на Волинь з приурученою команди в цїли вербовання тамошних Українців до Січових Стрільців. З офіцирів були: сотник Дмитро Вітовський, четар Микола Савкич і четар Михайло Гавриляк (два перші галицькі Українці, третий родом з російської України). Крім того було нас 6 стрільців: я, десятник Романюк (матурист) і стрільці: Романків (студ. прав), Вовк (молодий селянин) і ще два, молоді селянські хлопці, назвиш котрих не знаю. Виїхали ми о год. 10½ перед полуднем зі Львова і віде не стаючи, приїхали до Володимира Волинського того самого дня о год. 10½ в ночи, значить їхали рівно 12 годин. Тут я, Романюк і Романків висїли й удали ся до станциї команди, а наші товариші поїхали до Луцка.

Місто Володимир знищене тільки в ринку і то частинно, а саме в найкрасшім місци. Спалили ту часть козаки. Були-б і решту спалили, але люди, як оповідали нам Жиди, викупили ся готівкою. В місті рух значний, осьвітлене добре, гарне. В місті є такі церкви: Успенська (катедральна), основана ще в 1160 р., дуже гарна й велика; її хрест звернений в напрямі на Київ; монастир Василиян з приходською церквою, (де тепер мають помістити польську школу); церква Василиська, основана, як нас інформували, на спомин осьвященого теребовельського князя Василька, та церква св. Миколая. З духовенства лишив ся тільки батюшка Мойсеєвич. Улиці широкі, є готелї й цукорні; один готель („Бристоль") цїлком порядний. Населенє говорить по українськи; навіть Жиди знають дуже добре нашу мову й лишували ся тільки, що ми, інтелїгенти, говорячо „простою мовою". Чути також мову жидівську, а деколи московську й польську. Ми перночували в кватирунковім уряді. В станциї кочанці були вже поінформовані про наш приїзд і заявили, що дістали припоручене помагати нам, і реферували ся вже за більшим приміщенєм для новобранців У. С. С. Офіцири Поляки. Ми при помочи їх уряду вишукали кватиру з 3 більших покоїв у домі якогось чиновника Новака, при улици Дубенській (числа на домах звичайно нема, зате є імя властителя). Дім був цїлком порожний, хазяєвів одержали ми від кватирункового уряду. Першого дня відвідали ми бурмістра міста Володимира, галицького Українця, ґімназияльного учителя з Рогатина, д. Гната Мартинця, надпоручника армії. Він приняв нас у себе вдома дуже чемно й радо поінформував нас про місцеві обставини. В вечер того самого дня прийшов до нас галицький Українець др. Неленський, автор відомої праці про старинний Галич. Про наш приїзд довідав ся він від тамошного Жида Якова Гольдфарба, бухгальтера, котрого ми передтим зустріли коло маґістрату з „Українським Словом", яке він розпродував. Гольдфарб зараз звернув нам увагу, що є вже оповіщене маґістрату в українській мові. Др. Неленський поінформував нас, що в місті є тамошні дуже сьвідомі міщани, богатші люди, котрі дуже цікавлять ся українськими справами. Ми пійшли з ним до одного такого міщанина (назвищ навмисне не подаю) та застали в нього українські книжки галицьких видань, часописи й загалом усе, що тепер у нас виходить, як також готове подане в справі основаня української школи; на се подане зібрано описля богато підписів; дозвіл на відкрите школи вже прийшов; школа буде на передмістю Рудовичі (але дуже близько ринку). Як ми ще сиділи в того поважного міщанина, котрий приймав нас гарно, звійшли в хату дві інтелїгентні жінки й один мущина, також інтелїгенц, уже синьо, і приявали нас з дорога словами: „Що не вмерла Україна!" Зовсїм вільна виявлено про українські справи; особливо не інтересували ся вони Українськими Січовими Стрільцями. „Не думайте, що наш нарід тут спить — казали вони — дайте йому надію, що Москалї не вернуть, то до Січових Стрільців зголосять ся зараз сотки". З дуже приємними враженями розійшли ся ми по тій розмові.

Тимчасом дня 11. лютого приїхав з Луцка наш четар Е. Саєвич, де зголосив ся в команді. Від того дня сидить він постійно в Володимирі яко начальник нашого комісарияту. Сотник Вітовський має місце осїдку в Ковлї при ул. Луцькій, а четар Гавриляк в Луцку (улиці ще не поданам). Четаря Саєвича приняли в станциї кочанці офіцири дуже прихильно. Мене й Романюка приділено Саєвичеви, а Романюка Гаврилякови. До роботи українського січового комісарияту відносять ся тамошні австро-угорські офіцири прихильно.

Перший раз виїхав в округ четар Саєвич зі мною дня 13. лютого, а саме до місточка Любомлї. Місточко се подібне напр. до Косова, досить знищене пожежою, богато в нїм Жидів, бурмістр Поляк (капітан). Школа польська, є й польський священик. Зустріли ми там галицького Українця, котрий поінформував нас про відносини, де можна сподївати ся лишнього вербунку. Християнське населенє міста говорить чисто по українськи та симпатично згадує Мартинця. Ми були в селах: Кузнище, Голоново, Нуличі, Мшанець, Городно, Скрипиці. Ми їхали возом, фіршманами з села до села. Села не знищені, дороги дуже кепські, рідкі й далеко віт себе. Села досить порожні (в Городні, Нуличах і в Голонові досить людий, а в Мшанці всї лишили ся). Поміщів нема ніде. Ті люди, що лишили ся, оповідали нам, що козаки силою їх витягали. Околиця лїсиста й мочарувата, земля зла, піскувата та потребує богато гною. Людий з так сїл називають подлїсні сусїди „Поліщуками". Ходять вони в лянках з лика. Хліба мають досить, величезний бозонець коштує 34 сотики, яйця по 6 сотиків. Богато мочарів і неужитків. — У Скрипицях гостили нас мужики медом і иншими добрими річами. Таксамо в Голонові. Побачивши інтелїгента, починають говорити дуже ломаною польщиною, щойно описля говорять по українськи. Називають себе „Малоросами", а нашу мову „простою". Знають, що їх край забрали колись Москалї. Неграмотних дуже богато, а й ті, що вміють читати, не розуміють звичайно перечитаного, коли сами читають, тому, що перейшли російську школу та добувають у друкованім слові російщину. Але як перечитати їм з добрим українським наголосом, то розуміють і тішать ся. Церкви такі, як у нас (з банями), та гарні, як писанки. Тепер богослужень нема, але люди за дозволом самі сходять ся до церкви і спільно молять ся. Нарід скрізь домагаєть ся шкіл. Наша пісня живе ще в устах народу зовсїм чисто. Тільки в салятських піснях мішають уже московські слова. Про Галичину не знають нічого крім того, що тут переслїдують наш нарід. Коли ми їм кажемо, що се неправда, що наш нарід має в Галичині свої школи, депутатів до думи (послів) і волю, то дуже дивують ся та радо про се слухають, тим більше, як говорить ся до них по українськи. Нарід знає про Володимира Великого, про Богдана Хмельницького та про Шевченка, а декуди і про Мазепу яко українського гетьмана. Можна їх дуже скоро цїлком осьвідомити. Такі подїлки Українських Стрільців мають знаменитий успіх.

Дня 22. лютого виїхали ми до Калусова й околиці. Си околиця під українським національним оглядом значно сьвідомійша. Тут мужики уживають навіть слова „Україна", „Україна". Лучають ся дуже сьвідомі місцеві інтелїгенти. Мають українські книжки, на память знають деякі з Шевченка, інтересують ся цїлим українським рухом, інтелїгентнїші очікують визволеня України зпід російської корнини. Одначе думають, що в Галичині Українці мають меньшу волю ніж у Росії та що тут нема українського руху, а є тільки в Полтавщині й Харківщині. Дивують ся, коли їм сказати про український рух у Галичині. Знають там співати „Ще не вмерла Україна". В сїй околиці були ми в селах: Будятичі, Лїпша Стара й Нова; в Новій є галицькі мужики зі Сокальщини, що зайшли там перед 25 лїтами; добре їм там поводить ся; вони дуже цікавили ся нашими оповіданями про Галичину й дуже кепсько згадували „правибори" та тішили ся, що правибори вже скасовані. Цікавили ся й самі запитували про права української мови в Галичині, навіть жінки. Коло Калусова є також польські кольонїзиї, а чеські мужики від недавна. Дальше були ми в Чернихові, Осмиловичах, Мороховичах, Русовичах і Литовижі (вже на границї Галичини), Моликові, Боженці, Верхневі, Русові і Бискупичах Шляхотських. В тих селах земля гарна й добра, люди заможні. В деяких селах казали люди: „Колиб прийшли наші війска з нашого боку й з нашого-тай разом зійшли ся, то ми дали-б собі раду".

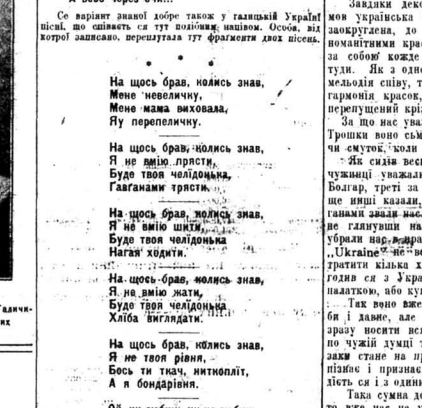

ДР. ОСИП НАЗАРУК,
воєнний кореспондент українських часописий в Галичині, приділений до головної кватири Українських Січових Стрільців.

ГЕРОСТРАТ.

Історично-психольоґічна студія.

Геростратъ — се імя чоловіка. Історична — се така справа, що на правду була або є. Психольоґічна студія — се наука, що відносить ся до людської душі.

Хто-ж то був Геростратъ, що про нього пишуть такі студії? Був се чоловік, що жив тому 2 тисячі 300 літ в дуже старім, грецькім місті Ефесі. Що-ж такого зробив Геростратъ, що про нього доси не забули? Аби се зрозуміти, треба бодай коротенько пізнати його родинне місто і тодїшні часи.

Старогрецьке місто Ефез належало до 12 богатих і високо культурних (осьвічених) міст на побережу Малої Азії. Воно було довгі часи дуже славне місто, славне своєю торговлею і богатствами, своїми філософами, малярами, поетами і будівничими. Було то ще на сотки лїт перед різдвом Христа. Але й потому слава того міста не упала скоро. В нїм відбували ся великі вселенські собори, а між ними й собор, знаний в історії церкви під назвою „розбишацького", бо на нїм дуже бурливо сперечали ся над якоюсь єресю. Але хоч які чуда-дива діяли ся в тім старім місті Ефезї, то таки найбільше розголосу з народів грецькім і з цїлім світі аж по нинїшний день мало се місто через величну сьвятиню, що стояла за містом. Була вона дуже старинна, дуже гарна і теж велика, що її стели сновідали аж на 128 грубезних кам'яних стовпах, гарно вироблених, з котрих кождий був на 19 метрів високий. В тій сьвятинї почитав народ богиню Артемію, чисту дївицю, дочку найвисшого грецького бога Зевеса і богинї Латони. Нарід уважав Артемію за опікунку людий і звірят, котра спрямо дївчатам, дає їм добрих чоловіків, сприяє молоденьким матерям при родах і плеканю хлїбків та помагає війску до побіди над ворогом. І за те шанував грецький нарід ту стару сьвятиню, хоч його мудрі-філософи не вірили вже ні в Артемію ні в инших стариx богів, тай казали, що може бути тільки один правдивий Бог. Але й вони шанували ту сьвятиню, шанували її тому, бо шанував її весь нарід, що сильно прийняв до неї. Тай нікому не приходило на думку нищити ту стару памятку грецької краси. Навіть ворога, що раз туди бушували, з пошанобу обходили стару сьвятиню дївочої богинї Артемиди, опікунки жінок грецького народу.

Аж в р. 356 перед Христом знайшов ся там свій чоловік, родом з Боєсу, що підніс злочинну руку на ту стару памятку грецького народу і серед ночі, коли нарід не міг гасити, підпалив ту сьвятиню. Ціле місто й околиця з страхом дивили ся на те, як горів старий храм. Той чоловік, що допустив ся такого діла, називав ся Геростратъ. Він не крив ся з тим, що зробив. Його зловили і повели на суд. Тоді він признав ся, що підпалив сьвятиню за те, щоби його імя набрало розголосу і щоби його як славного чоловіка не забули найдальші поколїня. Від тої, як хто для власної слави зробить ще діло, то таку славу називають геростратовою славою.

Учені перед застановляли ся над тим, що Геростратъ зробив і прийшли до переконаня, що Геростратъ був хорий на голову, мав хору душу. Значить, зовсїм божевільний він не був, але розум у нього не мав рівновагі; у нього була хороблива жадоба слави, а не було розумїня, що правдиву славу може здобути тільки добрими ділами, котрі принесуть користь народови.

Сьвідому Геростратов сьвятиню відбудував грецький нарід ще незначайно між роками перед тим. Правда, нині її нема. Аж зникла вона тоді, як прийшов час на неї, то є тоді, як нова віра завоювала цїлим грецьким народом, як того хотїло ся Геростратови.

В школах цїлого сьвіта вказують молодежи всїх народів на погану славу імя і дїло Герострата і в той спосіб виховують впливають на молодїж.

ПІСНЇ З ХОЛМЩИНИ.

Ой, біда наша побідила ся,
З молоком наша помішала ся.
Аби раз, аби раз,
То не буде другий раз.

Ой, там за горами, де сонця немає,
Там моя милая голубка страдає.
Сирила ся від мене небом і землею,
А я тут зістав ся во вік сиротою.

А всьо через очи, коби я їх мав,
За очи карії я-б душу віддав.

По ночам не сплю я і по днями не їм,
Горіли не пю я, я зовсїм здурів,
А всьо через очи, коби я їх мав,
За очи дївочі душу-б я віддав.

В церков не ходжу я, Богу не молюсь,
В коршмі не сиджу я, гараку не пю.
А всьо через очи...

Взяв би я бандуру, тай заграв, що знав,
За всю тую дуру сам бандуром став.
А всьо через очи...

Се варіянт знаної добре також у галицькій Україні пісні, що співають ся тут подібним нашим. Особів, від котрої записано, перешутала тут фрагменти двох пісень.

На щось брав, колись знав,
Мене невеличну,
Мене мама виховала,
Яу перепеличну.

На щось брав, колись знав,
Я не вмію прясти,
Буде твоя челіденька,
Гавганами трясти.

На щось брав, колись знав,
Я не вмію шити,
Буде твоя челіденька
Нагая ходити.

На щось брав, колись знав,
Я на вмію жати,
Буде твоя челіденька
Хліба виглядати.

На щось брав, колись знав,
Я не твоя рідня,
Бось ти ткач, нитнопліт,
А я бондарівня.

Ой, чи любиш, чи не любиш,
Не нажи нікому,
Бо то люди порозносять,
Як вітер солому.

Ой, їхав я коло млина,
Стоїть дївча, як калина,
Там то очи, там то брови,
Там то дївча до розмови.
Не міг'єм сї надивити,
Мусїв'єм сї оженити.

Зажурив ся чумачина,
Що копієчки нема,
Сидить, лопає очима,
Як голодная сова.

Пив я водку і наливну,
Музикантів нанимав,
До тога я догулив ся,
Що я поліцію подав.

Боже, з неба високого,
Глянь на мене молодого,
Глянь, на мене, Тебе прошу,
Дай мні дївчину хорошу.

В Холмщині співає нарід чимало пісень таких, що їх співають і в Галичині, як напр. „Не ходи Грицю", „У сусїда хата біла" і т. п., що між нашим становить доказ тісновитої культурної єдности обох країв.

Село Берковичі, Грубешівського окрута.

З уст народу записав
Пеленський.

ПОДЯКА.

Я нижче підписаний член Товариства „Запорожської Січи" від. 206 У. Н. Союза, складаю сердечну подяку У. Н. Союзови за виплачену мені, дня 13. мая с. р. запомогу в кнотї $35 з фонда тяжких за мою невиліковну недугу. Жадаю У. Н. Союзови як найкрасшого розвою. Що раз сердечно цїлую Панам Головним Управам і всім членам 206. відділу за то, що не забувають в потребі своїх братів хорих, покалїчених і нещастних нинїшнєго дня Господа. Дай нам, Боже, всїм гарадї. Щоби вас Господь Бог сохранив від всякого нещастя.

Василь Ковак.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом нюйоркського від. У. Ф. С. Р. П. відбуде ся вічник на тему
„БОРБА РОБІТНИКІВ З КАПІТАЛОМ"
в неділю, дня 21-го мая, о год. 3-ій пополудни
в Касіно Галь, 85 Іст 4-а улиця.
ВСТУП ВІЛЬНИЙ.
Президенти: п. Ом. Ремик.

В ЧУЖИХ ОЧАХ.

Світ, се ріжнобарвний калейдоскоп, в котрім кожда животина, кожда річ, виявляє з ріжних сторін, представляють ся в ріжних красках. Красски сї в міру пухлїй калейдоскопа, одні дезавють, а другі знова родять ся на місци затертих.

І людські очи, се ніщо инше в мистецкім калейдоскопи, котрими кожда людина збирає всякі можливі краски. Сї знова дорогою нервів відповідно вражають людський мозок і там будуть тинуть, будьто затримують ся в данїй мозковій части.

І для того якраз, що нині „що голова, то розум" себто, що кожда людина має свій розум, котрим руководить ся, весь сьвіт прибраний ріжними красками.

Кожда річ, кожда животина, в очах сьвіта прибрана тими красками і то або питомими або прибраними або ніді і надїленими.

Як кожда річ, кожда животина, так і поленїє, яке совершенє чудо в природї, прибираєть ріжними красками — в кождім того слова значіню.

Чоловік, родина і цїлий нарід вкінци в чужих очах не одинаково представлять ся, не одинаково лиєм краску у всесьвітнім калейдоскопі. Ще вкінце: народ своєю краскою не будить завсїди в чужих очах правильного понята о собі.

От вам примір і з нашого народу.

Відбуває ся у Філадельфії великий німецький базар. Жидам, видна українського народу любовь всюди брати участь.

І сим отже разом між иншими добрими цїлями ще злобуди собі клинчик закутного місця в чужій палатї, назвали його українським оселею, обвели синьо-жовтим шнком з надписи „Lemberger Ukraine", в хатинї усадовили хазяїна і хазяйку в нашім народнім строю і так в цїлости піддали українську хуту на міжнародним базарищу під ріжнобарвний калейдоскоп.

Яке вражінє робила наша будка? За що нас чужі уважали? Яка нам користь?

Якість вражіня і загальної думки залежала по перше від якости (загального знаня) обсервуючих чужих очий, по друге від якости річий, гармонії і будови української будки.

Чим будинок більше гармонїзуєть, чим більше красить ся естетичною оригінальностю, чим більше питомий, тим ходнїйший, тим прихильнїйші вражіня-краски виклику у всесьвітнім калейдоскопі — чужих очах, обнакомлюючи їх зі своїм смаком і красою.

Завдяки декораторам хатка наша виглядала мов українська палатка. Не богато, але харна, заокруглена, до смаку прибрана, сьвітла прикоманїтними красками веселки так, що порвала за собою кожде око, котре мимоходом глянуло туди. Як з одного боку усипане чоловіка ніжна мельодія співу, так з другого боку захоплює його гармонія красок, що мерехтить, як луч сонци, перепущений крізь перелиту кроплю води.

За що нас уважали? Чиїми синами називали?... Трошки воно сьмїхом збирає, та родить ся сором чи сутоє, коли хочу відповісти на се.

Як ходив я часи-часи в будці, то що дня майже чужинці уважали нас: одні за Індіян, другі за Болгар, треті за Турків, инші Сербами називали, ще инші казали, що ми Мадяри, а навіть і циганами звали нас. А лиш мало було таких, котрі-б не глянувши на напись „Lemberger Ukraine", убрали нас в правдиву краску. Та ще що їх назви „Ukraine" не всї були мудрі. Жидівки мусїла тратити кілька хвиль, аж тоді доперва чужинець годив ся з Україною, та налюбувавшись нашою палаткою, або купував дещо або брав „ченс".

Так воно вже діє ся в природі, що все, хоч би і давне, але незнане або окляснене, мусить зразу носити всякі назви, всякі краски, мусить по чужій думці тинятись із загороди в загороду, заки стане на правдивих ногах, заки сьвіт його пізнає і признає. Так діє ся з народом, так діє ся і з одиницями.

Така сумна доля постигла і наш народ. За що то вже нас не уважають, куда нами не гонять, якими неправдами обшивають, заки вкінци пізнають, що Україні то живий народ. А кілько то ще треба праці, щоб під той всесьвітний калейдоскоп пійшло і наше житє духове, наша культура.

Хто винен тому?

Яка користь нам? Безперечно велика і то моральна і матеріяльна. Український народ в очах сьвіта був малозначний, а коли знаний, то вільно. Доведана український народ має більше воротів під прихильників. І ті народи ворогами якраз признаємо нашу славу і наш рід, перечили істнованю українського народу або називали нас своїми синами. Але правда як не тепер то в четвер виходить на яву.

Українські одиниці старали ся збити всї ті неправди, одначе заслаба була їх праця.

Доперва останні хвилї — воєнна луна кинула правдиве сьвітло на наш народ.

І коли наш народ в старій вітчині відразу зрозумів вагу і цїль воєнного дзвона свободи і як Січові Стрільці, пійшов на міжнародний поєдинок упімнутись о своє „я", то ми в Заучених Державах повинні як не лїзом то словом поосьвітити імени того народу, котрого синами чуємось.

Як богато моральної користи принесли нам брошурки „The Forgotten Nation"! Кілько то чужинців пізнало нас яко народ! Якраз такими і тим подібними брошурами — хто-б їх не видавав — американська Україна повинна щирити своє „я" серед чужинецького сьвіта, а модльовати за уличною пропаґандою політикою та за неправними медалями, орденами і признаними заслуги, як воно декуда лїсь.

Як приємно було, коли Українець Т. Грицей витав австрійського амбасадора, барона Звієнска, в імени Австрійців; як мило було, коли барон любував ся нашою піснею; як ми вдоволяли, коли амбасадор дївчи заходив до нашої палатки... Кому лежить дїйсно на серци добро й імя свого народу, той щенно не пенежає жадної нагоди до сего. Коло нашої будки пробували що дня наші одиниці. Між-иншими радо пробував з нас майже що дня п. В. Зуткавич, урядник конзулярний, др. В. Городиський та инші члени комітету, котрими проводив Всч. о. Пик яко предсїдатель.

Щира подяка належить ся всїм тим одиницям, котрі в якийнебудь спосіб причинили ся до звеличення своєї української будки.

В. Коваль,
писар ком. укр. будки в Філадельфії.

ВІЧЕВИЙ РУХ.

Віча для маніфестовання самостійности українського народу, для протесту проти прилучення східної Галичини до Польщі, для орґанізовання помочи нашим братям за морем, котрі хочуть освободити Україну з національної неволї, і для заложення Федерації Українців у Заучених Державах, відбудуть ся:

20. мая, в Карнеґі, Па. Початок о 7. год. вечером.

21. мая, у Лїчбурґ, Па. Початок о 2. год. пополудни.

28. мая, в Пітсбурґу, Па. Початок о 3. год. пополудни. Галя буде подана в часописях.

29. мая, в Трентен, Н. Дж. Початок о год. 7.30 вечером.

30. мая, в Бофало, Н. Й. Комітет подасть до часописий галю і годину.

На тих вічах буде реферувати п. Мирослав Січинський, і будуть промовляти також инші бесїдники: на Лїчбурськім, Пітсбурськім, Бофалоськім і Нюйоркськім вічу буде говорити п. Микола Цеглинський зі Швайцарії.

Федерація Українців запрошує на ті віча всїх Українців.

За Федрацію Українців,
Др. Володимир Сіменович.

ГЕСТІНҐС ОН ГУДСОН, Н. Й.

ДНЯ 30-го МАЯ С. Р. відбуде ся в місті Гестінґс он Гудсон ТОРЖЕСТВО ПОСЬВЯЧЕНЯ двох прапорів, українського і американського для товариства ім. Тараса Шевченка, відділ 6 У. Н. Союза.

Се торжество розвічнесть о годині 9-ій рано походом улицями міста Гестінґс, почім о год. 10-ій відбуде ся Служба Божа і чин посьвячення. Опісля вирушать походом всї Товариства і Братства до галї зв. „Есембли Гол", при Рейл-род Аве., де відбуде ся ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ. Початок балю о год. 2-ій попол. Вступ 25 цент.

На се Торжество і Баль запрошуємо Українців з Гестінґс і околиці. — Комітет: Мих. Федів, предс.; Ілько Михайлишин, секр.; Стефан Мурайка, кас.

55e64

ВІСТИ З ТЕРЕНІВ ВІЙНИ

се вісти, за якими допитують нині майже кождий Українець. В погоні за такими вістями воєнний старасєсь передплачувати якусь часопись; декотрі купують календарі, а найбільша частина Українців дасть лише на появляючі ся від часу до часу книжочки з шумними титулами про огни з теренів війни, яких видавці упевнюють людий, що в сих книжочках находять ся докладні описи знищеня українських земель, описи бить на всїх воєнних фронтах, а й повний виказ убитих, ранених і полонених жовнїрів австрійської армії.

Тимчасом — все те є пусті байки, бо сї книжочки є нічим иншим лише передруком деяких вістий з американських українських часописий, які були друковані ще в початках війни, а лїсти втрат убитих, ранених і полонених заледви подають кільканадцять імен, взятих рівнож з тутешних часописий. Сьвіжих описів і нових вістий там нїхто не дошукасть, бо все найцїннїйше подають американські українські часописи — а часопись „Свобода" особливо подає кріп біжучих воєнних вістий що й цїкаві описи від свого власного кореспондента Українського Січового Стрільця.

Хто сих часописий не заховав собі на памятку, той і не має тих всїх вістий та докладних описів з воєнних подій, а хто не набув нїякого українського календаря, той і не має тих жмиць ілюстрацій з сих нелюдських воєнних борб.

Тому ті, котрі бажали би мати в своїй хатї те все, що минулось, ті всї описи про наїзд російської навали на галицькі землї і про війну взагалї, в кождоденнім перегляді — такими радимо набути на памятку слїдуючі видання:

РІЧНИКИ „СВОБОДИ"

З половини 1914 року т. є. від часу розпочатя війни, за	75
Повний річник „Свободи" з 1915 року за	$1.50

КАЛЕНДАРІ:

Календар У. Н. Союза з року 1915	30
Календар У. Н. Союза на рік 1916	50
17 лїст втрат убитих, ранених і полонених жовнїрів Українців австрійської армії (около 60 тисяч імен) за	65

ЗНИЖКА ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

Кождий новий передплатник, котрий надішле згори цїлорічну передплату ($2.00), одержить за доплатою 15 цент. лїст втрат, а хто пришле піврічну передплату ($1.00), одержить сї лїсти за доплатою 30 цент.

Замовленя на се видане просить ся висилати враз з належитостию на адресу:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Остання пригода для Українців з Ню Йорку і околиці.

Пригадуєть ся, що представлене „Борці за мрії", приготовлене російськими Українцями на дохід видавництва своєї часописи, відбудеть ся вже в найблизшу суботу, дня 20. мая, о годині 7.30 вечер в „Арлінгтон Гол" (St. Marks Plaie, ч. 19). Кождий Українець і кожда Українка повинні поперти сю важну справу.

Голосіть ся по свої гроші!

Перед кількома роками збанкротував в Ню Йорку „банк" Францішка Пшестшельського (Przestrzelski), який містив ся в будинку під числом 185 Стентон стріт (ріг улиці Атороей). По зліквідованю сього „банку" показало ся, що його депозиторам мають ся виплатити певні квоти від вложених там ощадностий. „Департамент Праці" нюйорського стейту пошукує тепер за ріжними депозиторами, котрим належать ся якісь гроші. Із довгого спису людий ми вибрали всіх Українців (між ними можуть лучити ся і Поляки) і оголошуємо їх поименне на те, щоби вони зголосили ся на адресу: **Department of Labor** (State Industrial Commission, Bureau of Industries and Immigration), **230 Fifth Avenue, New York City.** Інтересовані дістануть у тім стейтовім бюрі безплатні інформації щодо належної їм квоти і до кого треба удати ся по відібранє своїх гроший.

Ось сей спис людий, покривджених колись „банком" Пшестшельського:

Евдоха Атаманюк, Юлін Бжезінська, Марія Бобик, Петро Білецький, Катерина Царик, Стефан Чатайло, Анина Хумель, Анна Хоїк, Михалина Душеньчук, Параська Дічук, Парася Добренко, Михайло Добренко, Микита Дячин, Розалія Демчишин, Роман Длугош, Ів. Дячун, Анна Добровольська, Тома Длугош, Филимон Сац, Іван Гавронський, Василь Гиаста, Павлина Голяс, Ілько Гейтота, Олесор Голубович, Михайло Герльок, Григорій Грицишин, Гринько Гладкий, Ілько Горан, Льонтін Гафткович, Йосиф Бзерський, Анна Кіт, Олекса Комариненць, Катерина Круль, Петро Карпінський, Іван Кушнір, Іван Крет, Альфред Крижановський, Вилька Кушмер, Емілія Куратковська, Марія Кафтан, Марія Квєцкий, З. Ковальковська, Майк Лібер, Т. Лемішовський, Роман Ландрак, Николи Лукович, Вінкентій Липняк, Семен Лучка, Марта Мармоєвич, Антін Мановіта, Марія Миколин, Марія Мацієвська, Юлія Мурашевська Адам Матчак, Марія Мокляк, Никола Мишольський, Франко Майснер, Станислав Никель, Каролина Новак, З. Огоновська, Михайло Пташок, Йосиф Пекоцінський, Йосиф Патрун, Теодор Палюмновський, Текля Поліщук, Максим Пастер, Адам Прус, Настя Починок, Іванна Пачковська, Петро Пахолок, Анна Погорчак, Михайло Патернак, Михайло Печ, Вінкентій Поніковський, Йосиф Пачка, Михайло Рокош, Тр. Січка, Віктор Сорозан, Володислав Шевчак, Іван Сімонович, Розалія Савіцька, Василь Сокіцька, Ксеня Щербата, Марія Старух, Марія Шляцак, Іван Сміт, Марія Сидорович, Анна Садівник, Станислав Слота, Лев Середнянський, О. Солкис, Лука Товпшика, Марія Тиниик, Іван Томасевич, Никола Тобака, Ева Усінська, Магдалина Войнік, Володислав Патер, Іван Біньгам, Фр. Забовський, Киприян Запінак, Марія Варжецька, Андрій Гаска, Іван Білан, Войтіх Волюлак, Розалія Вальків, Вілям Сілінський.

Страйкові розрухи в Ансонії.

Ансонія, Конн., 18. мая. — Вже два тижні страйкує тут около 500 робітників (переважно чужинців) з фабрики „Ансонія Мануфактюрінґ Компанії". Понад 100 страйкерів зібрали ся нині пополудни в соціялістичній галі, а відтак деякі з них скрили ся за кунами дерева і зелїзна недалеко фабрики та почали відтам стріляти з рушниць на перший поверх фабричного будинку, де працювало около 200 людий, які не виходили на страйк. Решта страйкерів напирали силою на поліцію і спроваджених з Ню Йорку вартівників, що стояли на сторожі фабрики. Усі ті вартівники і поліємени були приневолені скрити ся до фабрики, відки почали стріляти на напираючу товпу. Пострілено 5 страйкерів, з котрих один, Кароль Толко, находить ся тепер у шпитали з кулею в шиї. Він мабуть умре. На місце розрухів прикликано всіх місцевих поліємених і пожарників, які порозганяли кілька тисяч зібравшого ся народу. Площу довкола фабрики обведено шнурами і розставлено сильну сторожу. Відтак завізвано ще поліцію з Ню Гейвен і Ватербури, а крім того повідомлено про розрухи ґовернора стейту і повітового шерифа. З тих робітників, котрі в часі нападу працювали в фабриці, не ранено нікого. Страйк — як сказано висше — триває, уже два тижні. Суперінтендент фабрики не хоче вдавати ся із страйкерами в ніякі переговори.

Страйк в Нюарку.

В Нюарку, Н. Дж., вийшло на страйк дня 17. мая 200 робітників, які були зазрудненї при виробі ріжних куфрів, пасків і т. п. Ті страйкери жадають признаня їм і підвисшеня платні о 30 процент.

Трилітний синок вбиває батька з пістолету.

В місті Портмаут, Огайо, жив родина Джорданів: батько, мати і чотирох синів. Одного разу зайшли сусіди до дому Джордана і знайшли Джорданову мертву на підлозі. Дали знати на поліцію, а та арештувала цілу родину. При допиті сказав 8-літний син Джордана Джордж, що маму застрілив батько (на імя Рой) за те, що не хотіла встати рано з ліжка, аби зладити йому на час сніданє. На підставі сього зізнаня старого Роя мали судити за убийство і вже навіть приготовляли ся до судової розправи. На похорон Джорданової пустили лише чотирох синів під охороною шерифа, а їх батька замкнули до темниці.

Оноді запровадили власти малого Джорджа (того, що обжалував свого батька) і його 3-літнього братчика Фреда до сиадкового суді, котрий мав їм задати кілька питань в справі полишеного їх мамою завіщаня. Закіп ще судія почав ставити свої запити, маленький Фред, показуючи пальцем на Джорджа, запитав ся: „Джордж, за що ти забив маму?" Джордж звісив голову на долину і не відповів нічого. Присутні урядники підхопили се питанє дитини і посипали Фреда, як Джордж убив свою маму. — „Стрільбою", відповів Фред. Після того стали допитувати ся Джорджа, чи се правда, що його братчик каже. Джордж признав ся. Він бавив ся стрільбою і не знав, що вона була набита. Потягнув за язичок і куля влучила маму в голову.

Засуджений за недбальство.

Старий сторож, Джеймс Сілк, при одній зелїзничій рампі в Стейнстон, С. Ай., зістав засуджений на 6 місяців криміналу. Він признав ся на судовій розправі, що минулої суботи був пяний і через те не замкнув на час рампи, при якій він був сторожем. Надїхав зелїзничий поїзд, вдарив у переїзджаючий віз і поранив тяжко 3 особи. За своє недбальство мусить тепер старий Сілк покутувати.

Дитина вдавила ся пипкою.

В одній родині в Ню Йорку збудила ся коло півночи 3-тижнева дитина і почала плакати. Мама дала немовлятку фляшку з ґумовою пипкою і воно заспокоїло ся. По хвилї почула мама, що дитина дусить ся. Пипка відірвала ся від фляшки і застрягла дитині в горлі. Мама післала сейчас по лікаря, а сама пробувала всїх способів, аби уратувати немовля. Лікар прийшов і виняв пипку з горла дитини, але дитина була вже мертва.

Перекупство в державнім уряді.

В Ню Йорку арештовано в четвер цлового урядника, Крістофера Фортмана. Державні власти викрили цілу систему перекупства, яка заподіяла правительству величезну шкоду, оцінену на сотки тисяч долярів. Ошукацтво діяло ся в тютюновім промислі. Фортман, який понад 10 років повнив службу державного колектора податків за ріжні тютюнові вироби, побирав від торговців і фабрикантів долїшної части східного Ню Йорку сталу місячну платню, а за те приймав від них фальшиві звіти. Окрім Фортмана мають ще арештувати богато инших урядників.

Клопіт з водопадом Ніґари.

Злучені Держави і Канада мають клопіт із звісним водопадом „Ніґара". Тутешнє правительство висилало вже кілька разів протест до правительства в Канаді, аби воно не брало такої великої скількости води з ріки над водопадом до своїх електричних фабрик. Саме тепер канадійські власти вислали до Вашінґтону погрозу, що як правительство Злучених Держав вишле до Канади ще один подібний протест, то Канада відмовить ся продавати свою електрику (виробловану саме тоді водою, о яку іде спір) на американськім боці. Виконанє сеї погрози здержало би в Бофало і в цілій околиці сього міста сотки ріжних промислових заведень.

Виопав на городі золото.

Ланкастер, Огайо, 15. мая. — Гомер Геджес з Аманди копав коло свого дому город і виопав бляшану скринку, в якій було $500 в золоті. Ся загорода належала передтим до старої пари людий, які мабуть ці гроші закопали в землю, а потім не могли їх віднайти.

Пропав дорогий нашийник.

Нюйорська поліція розшукуєть ся по всїх усюдах за нашийником одної богатої панї (її імя держать в тайні), яка дня 5. мая відложила його при розбираню на бік. Де подів ся сей нашийник, пошкодована панї не знає; знає лише те, що він коштував 50 тисяч долярів.

Американка має стати царицею на далекім острові.

Панна Емілія МкКой з Бріджпорт, Конн., котра здала щойно іспит на лікарську доглядачку, глядає тепер за кораблем, який мав би її відвезти на острів Піткейрн, положений на Спокійнім океані, де її батько Матій є вже від довшого часу необмеженим володарем. Панна Емілія перебуває вже повних 11 років в Америці, куди батько вислав її на студії.

Перед 129 роками збунтували ся були на однім анґлійскім кораблі моряки, котрі висїли на безлюднім тоді острові, якому пізнїйше надано назву Піткейрн. Тепер сей остров належить до Анґлії. Його мешканці є з собою близко посвоячені, а мають лише 5 родинних назвиск. Всї говорять анґлійською мовою, не знають і не мають ніяких гроший, а занимають ся рільництвом. научаєм у школах, ріжними домашними науками і взагалі всїм тим, що кождому до буденного житя потрібне. Всї мущини і жінки, які скінчать 17 років житя, мають рівні права і привілеї.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Хоробрість українського полку.

З австрійскої воєнної кватири пишуть: В справі очищеня італійських становищ на Равхкофель, про що донїс звіт ґенерального штабу, надходять тепер близші подробиці, з яких виходить, що в сїй акції визначив ся особливо коломийский полк краєвої оборони ч. 36. під проводом капітана Піга. Коломийский полк піхоти краєвої оборони ч. 36 рекрутуєть ся з Галичини, Покутя і західно-північної части Буковини і є на скрізь українським полком.

Заказ приносів на парастасн.

Галицьке намісництво письмом з 21. марта 1916. ч. 8470 відносе ся до львівскої грецько-католицкої консисторії, аби вона вплинула на підчинене духовенство, щоби на час війни не брало хліба, який вірні приносять до церкви на парастасн. Се письмо звучить: „Після звіту одного з управителів староства побирають гр.-католицкі парохи за відправлене парастасів крім панини в готівці також 3 боханці хліба для пароха, а один для дяка. Декотрі парохи, передівсїм в гірських околицях, нагромадили в сей спосіб значні скількости хліба, переховуючи його масово по шпихлірах і коморах. Хліб сей задля зсохнення не надасть ся на поживу для людий, а парохи уживають його часто на кормленє худоби і свиний. Звертаючи увагу Всесьвітлїйшої Консисторії на нужденне положенє нашого краю і на загальний брак збіжа і хліба для виживленя людий, має честь просити Всесьвітлїйшу Консисторію, аби з огляду на вимкові теперішні відносини поручила всїм урядам парохіяльним понехатий сей звичай на час війни, тим більше, що противить ся він обовязуючим законам, реґулюючим зужитє збіжа і виробів млинарських. О виданих в тім напрямі зарядженях схоче Всесьвітлїйша Консисторія ласкаво повідомити. За ц. к. намісника — Гродзїцкий". У відповіди на се письмо грецько-католицкий митрополичий ординаріят рішенем з 30. марта 1916 ч. 2005 припоручив підчиненому духовенству, щоби воно з огляду на вагу справи і на вимкові відносини точно приміняло ся до повисшого зарядженя.

Зелїзниця Белзець-Холм.

Галичина мала дуже мало зелїзниць, які лучили її з Росією. Щойно війна принесла деякі новости. Москалї підчас свого наїзду на Галичину збудували зелїзницю з Камінки Струмилової до Сокаля і зі Сокаля до Дубна, а Австрійці по прогнаню Москалів почали будувати зелїзницю з Белзця до Холма. Довжина сеї лінії виносить 135 кільометрів, а будують її самі військові інжинери. Декуди треба було збудувати великі мости, як примірем коло Красноставу „мост архикнязя Карла Франц-Йосифа", довгий на 320 метрів, а недалеко коло него другий міст довжини 220 метрів.

Російська дума про російську господарку в Галичині.

Про ту господарку говорили в думі два посли: Мілюков і Маклаков, а дума оплескамн признавала їм слушність. Вони заявили, що господарка Москалів у Галичині була страшна і злодійска. Особливо великих обманств допускали ся зелїзничні чиновники, предкладали рааураз нові буджети і конториси так, що міністерство не може доси змірковати, кілько мілїонів украли. Коштн будови якоїсь дороги коло двірця Рава Руська почислили на 2.278 рублів, але видали 252 рублів. На другім двірци видали так само мало, а вписали 1.000 рублів. Таких обманств множество. Депутат Маклаков заявив, що крали не тільки зелїзничі чиновники, але все чиновництво. — Дома посли заняли ся тільки крадіжами російських державних гроший, але ще більше крадіжий, обманств і насильств поповнили російскі „брати" на українськім народі. — („Гр. Голос").

НОВИНКИ.

ПРОТИ ЗІПСУТЯ МОЛОДІЖИ.

Ґенеральна команда армії в місті Монахові в Німеччині заборонила строго хлопцям низше 17 літ курити і ходити до шинків і до кінотеатрів. Властителям таких театрів заборонила команда вивішувати афіші з образами, а також видала заборону продавати молодіжи злі книжки.

ПРОДАЖ ІРЛЯНДСЬКИХ ВИРОБІВ ПЕРЕШКОДЖЕНА.

Ірляндці мають свій домашний промисл, який звернув на себе увагу знавців. Головно деревляні вироби ірляндські подобали ся знавцям. Се підхопили американські Айриші і почали спроваджувати з рідного краю артистичні ірляндські вироби на продаж в Америці. Найкрасше вміють Айриші робити спацерові ліски і тому вони мали великий попит; а опісля инші вироби, як сірники, ножі до розтинаня паперу, скринки, коробки і т. п. Кромі сього Ірляндці продавали також вироби зі свого мармуру і се давало їм зглядно добрий заробок. Війна перешкодила сїй торговлї. Сї домашні вироби Ірляндців, се були в більшій части памятки з Ірляндії; їх купували туристи і подорожні, передівсїм Американці, що відвідували сей край. Підчас війни такий рух устав, а наслїдком сього і торговля артистичними ірляндськими виробами мусїла впасти.

НАЙШИРШИЙ ТУНЕЛЬ НА СВІТІ.

Дня 7. мая с. р. віддано до ужитку в Франції водний канал, який веде з портового міста Марсилії до ріки Рон. Марсилія є одним з найбільших портів над Середземним морем, але Франція не мала з него великого пожитку, бо він був відділений від сеї держави високим гірським хребтом. Ще в часах Наполеона І. повстала була гадка виконати попід сей гірський хребет відповідний тунель і канал, але до виконаня сього проєкту забрали ся щойно по 100 роках. Роботи над сим каналом і тунелем розпочали ся в 1904 р., а скінчили ся аж біжучого року. Цілий канал є 60 миль довгий, а тунель, що веде попід високі гори, є 5 миль довгий, 75 стіп широкий і 70 стіп високий. Сим тунелем можуть пливати судна о місточі 600 тон. Будова сеї великої інжинірської штуки коштувала Францію 100 мілїонів франків.

ВОЄННИЙ ГУМОР.

Цензура в Парижи припинила видаванє дневника „Іь Евр". Цілий тиждень дневник не виходив; опісля появив ся знова. В кождім числї сеї часописи находить ся портрет якогось поважного чоловіка з високим чолом і з довгою бородою. Сей портрет находить ся в ріжних місцях часописи і тому публика не могла розуміти, що се значить. Аж по довшім часї загадку розвязано. Редакція часописи не хотїла випускати цїлком білих шпальт дневника, сконфискованого цензором. І тому на місце сконфискованої статї дає все портрет цензора, який конфіскує стрічки.

ПОЗІР! ГЕРИ, ІНД. І ОКОЛИЦЯ!

ПОСЬВЯЧЕНЄ ПРАПОРА

Бр. св. Арх. Михаїла від. 322 У. Н. С.

в Гери, Інд.

відбуде ся в гр.-кат. церкві на 12-тій і Медісон ул.

в вівторок, дня 30-го мая на Декорейшен Дей.

Похід розпічне ся нів до 10-ої з 14-ої Вашінґтон ул. до церкви, а о 10-тій годині відбуде ся Служба Божа. Опісля посьвяченє прапора. По сім вирушить з церкви величавий похід з музиков головнїйшими улицями міста аж до галї, в котрій розпічне ся баль на дохід сего товариства.

За добру забаву ручить комітет.

Андрій Цебак, предс.; **Стефан Заяць**, секр.;
58,61,62 **Т. Ґабла**, кас.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО МОЖНА СТАТИ ЧЛЕНОМ У. Н. СОЮЗА.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засїданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни 1915 р., отсим подасть ся до загального відома, що Український Народний Союз принимає нових членів в місяцях маю, червни і липни 1916 р., почавши від дня 1. мая с. р. до дня 31-го липня с. р., за **ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.**

Звичайно нові **ЧЛЕНИ** Укр. Нар. Союза при вступі платять вступне в сумі **$2.00.** На підставі висше згаданої ухвали в протягу висше згаданого часу нові члени платять лише **$1.00** вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кожде **ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО** котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: маю, червни і липни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. **$5.00** (за $5.00 отримає таксамо як перше за **$10.00**: книги, чартер і печатку відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го мая 1916 р. до 31-го липня 1916 р.

Нові члени, що приступлять до Укр. Нар. Союза в сім часї з новим відділом, таксамо будуть приняті за половину вступного.

Кождий місцевий секретар-організатор, котрий є з титулу свого уряду сталим місцевим організатором Укр. Нар. Союза, буде упрaвнений, як і попередно, до 50 цит. організаторської нагороди за кождого новозорґанізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий **ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН,** отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. мая с. р. до 31. липня с. р. зорґанізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 5 нових членів отримає гарну шпильку до краватки.

За 10 нових членів отримає гарну організаторську відзнаку.

За 15 нових членів отримає гарну шпильку до краватки і організатор. відзнаку.

За 20 нових членів отримає гарну срібну організаторську відзнаку.

За 25 нових членів отримає гарну срібну організаторську відзнаку і шпильку до краватки.

За 50 нових членів отримає гарну золоту організаторську відзнаку.

За 100 нових членів отримає гарну золоту відзнаку і **$25.00** в готівці.

КОЖДИЙ, ХТО ЗОРҐАНІЗУЄ НОВИЙ ВІДДІЛ ДО У. Н. СОЮЗА В МІСЦЕВОСТИ, ДЕ ЩЕ НЕМА ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ОТРИМАЄ ГАРНУ ВІДЗНАКУ З ПОВНИМ ЙОГО ІМЕНЕМ.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меншe число нових членів як висше подано і не зможуть отримати висше вимінених нагород, їх імена будуть вписані в „Золотій Книзї" яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число нових членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре імя в історії нашої організації.

До висше згаданих нагород **КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРЗАНІЗАТОР У. Н. СОЮЗА** має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай віднесеть ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Напітула, гол. предс.
М. Угорчан, гол. рек. секр.
С. Яловський, гол. фін. секр.
А. Цвященко, гол. касієр.

Телефони: 2274 Orchard
3563

КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОТМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ТХ ЛИШЕ

через

„Американсько-Українське Бюро"

ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАВА СТЕЙТУ НЮ ЙОРК.

З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ТХ ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСТ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

СПРАВОЗДАНЄ КАСОВЕ КОМІТЕТУ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО В ШІКАГО.

На руки д-ра В. Сіменовича до федерацийної каси вплинуло:

З віча в Шікаго (реф. х. Січинський) яко членські вкладки	$83.25
Складка на тім самім вічу на фонд визволення України	44.92
Мoні-ордер від д. Ф. Виговського з Мускегон, Міш., яко членські вкладки	9.00
Мoні-ордер від д. Кучми з Гамтрамк, Міш., яко членські вкладки і передплата на журнал	5.00
Вкладка д. Андрія Гутні, Нуманн Ілл.	1.50
Разом вплинуло	$143.67

Видатки за март-апріль 1916:

Потрібні видатки секр. на пересилки листів, часописей і статий	3.70
Оплата секретаря	60.00
Корреспонденційні картки	0.50
Лібрері пічет	0.05
Висилка Спешел Делівері листу до д. Січинського	0.10
Оплата експресу за пересилку візнак і банків з Ню Йорку	1.42
Оплата експресу за книги членів з Ню Йорку	3.19
Оплата листів до д. Січинського і Бичинського	0.04
Оплата телеграми д. Січинського	0.55
Папір до писання	0.10
Оплата експресу за федерацийні відозви зі „Свободи"	1.32
Оплата телеграми до д. Січинського в справі Вашінгтону	0.50
Мімеограф	32.50
Книжки до спису членів	2.70
Шафа на легітимації федерацийні	3.50
Папір до писання	0.10
Папір до копій мімеографу	3.75
Оплата цитуу (дерева і малюнку)	10.00
Фана-хоругов (сечпел)	0.75
Папір кореспонденційний	3.30
Висилка Спешел Делівері листу до д. Січинського	0.10
Оплата залі Крехняка на віче (реф. Січинський-Цегликський)	10.00
Оплата за вічеві розкидки („Нар. Воля")	4.85
Оплата експресу за апліканційні карти	0.56
Оплата телеграми до д. Січинського (до Ленсінг, Міш.)	0.26
Разом	$143.84
Усіх видатків за март і апріль	$143.84
До каси вплинуло	$143.67
Недобір	0.17

Сих 17 центів надвишки видатків вчислить ся на другий місяць до видатків.

Др. В. Сіменович.

Шікаго, Ілл., 13. мая 1916.

Дипльоматія се шубравство — кажуть деколи політики. З того однак не виходить, аби кожде шубравство було признакою дипльоматії.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАТНИ І НА ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ!

БОСТОН, МАСС.

Заходом „Просьвітної Комісії", відогрась друге велике представленє

НЕВОЛЬНИК

драма в 5-ох діях

в вівторок, дня 30. мая 1916 р.

(Decoration Day)

на „Institute Hall", 277 Cambridge St., E. Cambridge, Mass.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Коваль, старий запорожець ..... М. Кунурузка
Ярина, його дочка ..... В. Капрявійна
Стефан, його годованець ..... Н. Козубьвенко
Оксана, дівчина сусіда ..... Р. Старостівна
Недобитий, бандурист ..... А. Радлюк
Неплюй, запорожець ..... М. Калита
Опара, запорожець ..... П. Грудзінський
Кукса, запорожець ..... Г. Вовс
Голощук, запорожець ..... М. Ничай
Подорожний, запорожець ..... Д. Проскирник
Зачета, запорожець ..... М. Маслянка
Джура, запорожець ..... В. Погарельний
Покрикуха, запорожець ..... Н. Лукавецький
Начхайменівіць, запорожець ..... П. Омулик
Поводар, мале хлопя ..... М. Н.
1. Селянин ..... А. Лукавецький
2. Селянин ..... Н. Н.

Запорожці, селяне, турецькі вивчари і дівчата.

ПОЧАТОК О ГОД. 7. ВЕЧЕРОМ. Вступ 50, 35 і 25 цент. Українці з Бостон і околиці! Прийдіть всі на се велике представленє а не пожалуєте. За добре відогране ручить — КОМІТЕТ. 61-63

ЗАХОДОМ ВІНДОР-КЛІНЕРСЬКОЇ ЮНІТ В НЮ ЙОРК, Н. Й.,

— відбуде ся —

в суботу, дня 27-го мая 1916 р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Floral Garden, 74 East 4th Street, New York, N. Y.

Початок точно о годині 7.30. вечером. Вступ 25 цент.

Отсим запрошують ся всіх Віндов-Клінерів з Ню Йорку і околиці до численної участи на сей баль.

Обовязком кождого Віндов-Клінера є прийбути на сей баль, позаяк сей баль устроєний в користь Віндов-Клінерської Юніт. Також в день балю буде приймитись нових членів за добрими інформаціями. Тож користайте з нагоди яко не так скоро стрінете; прибувайте самі і запрошуйте других, а не пожалуєте. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 61-64

ОСТОРОГА.

Два молодці, яко женихи Іван Повжжний і Данило Ясьяин, ідять по плейзах в намірах женячки. Видурюють від легковірних дівчат гроші, а забравши зникають, щоби десь инде щось подібного зробити. Всюда виказують ся своїми ощадностями, зложеними на книжці щадничій, котра є сфальшована, як се один жених нехотячи зрадив ся. На одним плейзі видурили від дівчат около $100.00 і щезли. Тож перестерігає ся всі дівчата і молоді вдови, котрі є охочі до віддавання замуж, перед тими двома опустами.

Пошкодовані.

ВЕЛИКЕ ДРАМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ РОСІЯСЬКИХ УКРАТНЦІВ В НЮ ЙОРКУ.

„Борці за мрії"

драма в 4-ох діях І. Тогобочного відограє товариство „НОВА УКРАЇНА" В СУБОТУ, ДНЯ 20. МАЯ 1916 Р.

в „ARLINGTON HALL", 19-23 St. Mark's Pl., New York.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ БАЛЬ.

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-ряді $1.00; II-ряді 75 цент.; III-ряді 50 цент.; бальком 35 цент.

Чистий дохід призначений на часовись для російських Українців. 60-61

РУХ В ПІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗУ.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. сп. О. Николяя, від. 53, взиває своїх членів на надзвичайний мітінг, який відбудеть ся дня 21. мая с. р. точно о 2-ій годині в салі п. Теодора Гута при 6. ул. Кабот Вей, С. С. Пітсбург. Кождий член має явити ся на сей мітінг, бо буде нарада в справі віча, котре має відбути ся дня 28. мая на Сант Сайд.

— А. Кінах, секр.

ГОЛІЙОК, МАСС.

Отсим подаємо до загального відома, що збори, скликані за старанем всіх Товариств, в справі заснування читальні, відбулись дня 15. цьвітня с. р. на яких завязано політичне товариство під назвою „Українська Громада в Голійок, Масс." Товариство має на цілі працювати для добра голійоцьких Українців, вести просьвітну роботу і братиживу участь в народних справах. До сеї громади вписалось дотеперь 43-членів, а що в Голійок же значне число Українців, тому взиваємо всіх місцевих Українців, котрим добре народне лежить на серци, щоби не оставались позаду а вступали громадно в ряди нашої громади. Тож приходіть на нараду, котра відбуде ся дня 27. мая під ч. 347 Шарп Стр. о годині 7-ій вечер. Най розвиває ся громада, най просте се товариство в сотки членів.

За Тов. Українська Громада в Голійок, Масс.:

Е. Вавришин, писар.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

—o—

За всі оголошеня (адвертайменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь в поміщуваних оголошень, нехай звертає ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; а „Свобода" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєть увагу Вп. читачів нашої часописи, що коли вони висилають замовленя до фірм оголошучих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цент. за слово за кождечасне поміщене. — Оголошень меншійя не приймаєсь.)

Пошукую свого товариша СЕМЕНА ВАСИЛИКА з Конничнець, пов. Гусятин, Гал. Має перебувати в Канаді. Голоситись на адресу: Stephen Bohacz, 139 Plumer St., Detroit, Mich. 59-61

Пошукую свого брата ДМИТРА СЕНЬКА з Бальниці, пов. Ліско, Галичина. Перебував в Чікаго, Мінн. Хто би знав о нім або він сам, нехай зголосить ся на адресу: Alex Senko, 56 Bring St., Maxham, Johnstown, Pa. 59-61

Пошукую брата ІВАНА КОШЛЕЙЧУК. Походить з села Бабин, пов. Заставна, Буковина. Виїхав перед 10 роками до Канади і перебував в Вінніпеґу, або в околици. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголосити, на адресу: Elias Koszlejezuk, 543 Pacific St., Stamford, Conn. 60-61

Пошукую ЙОСИФА ЛИТВИНА. Походить з села Стрілкова Нові, пов. Вібрка. Має перебувати в Байон, Н. Дж. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись на адресу: Mich. Prystasz, 573 Liwernois St., Sta. B, Detroit, Mich. 60-61

Пошукую мого рідного брата СТЕФАНА БЕРЕЗУ. Походить з села Красне, пов. Скалат, Гал. Хто би о нім знав або він сам, зволить ласкаво зголоситись на адресу: Mykola Bereza, Box 513, Manville, R. I. 60-63

Пошукую шваґра ДМИТРА ГУШНІТА з Канрчева, пов. Вашківці, Буковина. Має перебувати в Пенсилвенії. Голоситись: Jakiw Dmytruk, 260 Hanover St., Boston, Mass. 61

ДІВЧАТА, котрі знають пряти шовк дістануть стале заняте за дброю заплатою. Голоситись сейчас до: Ogdensburg Silk Mills, Ogdensburg, N. Y. 60-65

БАРБЕР ПЕРШОЇ КЛЯСИ пошукує заняти межи Українцями. Де нема ще українського барбера а є відповідне місце на вітчинне барберні просить з повідомленя на адресу: Peter Billy, Box 166, Wilton, N. Dak. 60-61

ПОТРІБНО ХЛОПЦЯ 16—18-літного до ґроєрні і бучерні, котрий уміє писати, числити і троха анґлійської мови розуміє. Голоситись на адресу: K. Kirczow, 68 Greene Str., Jersey City, N. J. 58-61

НА ПРОДАЖ ФОНОҐРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 54-66

СМЕРТЬ БЛОЩИЦЯМ, кавроачам, каракоцам, пташам, молям і пр. Найлучше і незаводне средство на вигублене всяких насікомих з хати. Ціна лиш 35 центів; можна посилати стемпсами почтовими. The Amor Novelties Co., 642 E. 14th Str., New York, N. Y. 59-61

ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ д. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 497 East 58th St., New York City, отсим подає до відома Вп. українській публиці і його-ж пацієнтам, що офіс сего інституту є отворений кождого дня, в неділі і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а не лишь в будні дни, як се милило дотеперь подавано в оголошенню. 61-75

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ і случайна нойорського університету учить анґлійського язика та приготовляє до іспитів до одержання американських горожанських паперів. Інформації устно або письмо: Tel. Lenox 8096. 18—
M. SCHWARTZ, 168 East 89th St., New York, N. Y.

ГАЛИЦЬКЕ ПОДІЛЄ І ЗЕЛЕНА БУКОВИНА

В АМЕРИЦІ. ПШЕНИЦЯ, КУКУРУЗА, ТЮТЮН, ТРИ РАЗИ ДО РОКУ ЖНИВА. Картофлі, ґрені та осіяні. Помідори, салати, мельони, банани земні, цибула, капуста, горох звичайний і ґарденій і всякого роду ярини. Чому не покинете майно та душий бачинний кошут до нема для Вас будучности? Чи Ви може хочете вертати до краю, щоби тяжко нагромадженими грошми заплатити високий податок? Чому не хочете запевнити собі тревале щастя та лепшу будучність, коли ми даємо Вам до сего нагоду? Жадайте від нас опису фарм, котрі знаходять ся в найкрасшій сцеці Америки Дорожі, Лані, чисті, дорані фарми. Найдорожше місце. Чисте, здорова вода. Земля чорна. Нема зимна, ані гаряча в литі. Ви дуже дорого заплатите. Пишіть по інформації до: AMERICAN LAND & IMPROVEMENT CO., 128 Greenwich St., New York. 20-62

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

Вишлемо Вам додаровий підручник, богато ілюстрований. Залучіть лише 5 центів на пересилку на адресу: G. W. & D. H., 641 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 37-76

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР! ХТО ХОЧЕ НАБУТИ ГАРНИХ І ЦІКАВИХ КНИЖОК ПРОСЬВІТНИХ, НАУКОВИХ І ДОСКИНИХ, нехай пише ще нині по наш загальний катальоґ книжок, зазначивши марку на пересилку. Адреса: 60-64

MIZNARODNA KNYHARNIA,
1949 W. Erie St., Dep. 1, Chicago, Ill

НОВІСТЬ! КОЖДИЙ СЬВІДОМИЙ УКРАЇНЦЬ ПОВИНЕН МАТИ В СВОЇЙ ХАТІ ОБРАЗ НАШОГО ГЕНІЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, який можна набути в дуже умірковній цінї. Мальований прекрасно олійною фарбою на полотні, робота ручна, розмір 16x20 цалів, в гарних орієнтових рамах, від склом. Ціна $3.00. Хто пришле $1.00 задатку, дістане сейчас експресом сей портрет; решту заплатите до отдаленю портрета. Замовленя прошу надсилати на адресу: JOHN CIOLKA, 144 E. 7th St., New York, N. Y. 58вс—

НОВІСТЬ!

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

DR. JOHN SMITH. JR.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ

327 E. 17 St., New York, N. Y.

Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер. у в неділї і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, наукові, театральні і музичні; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писання і богато инших цікавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—

UKRAINSKA KNYHARNIA,
961 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

MAIL ORDER HOUSE.

СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАСНИХ І ІМПОРТОВАНИХ. НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ. СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИК. 47—

M. PETROWSKY,
Family Liquor Store,
1500 S. 3rd St., St. Louis, Mo.

ВОЄННІ ОБРАЗИ!

Коли хочете побачити як то виглядає теперішна війна, то купіть собі образ, який представляє битву під Перемишлем: образ дуже інтересний; коштує лише 25 центів. Належитість присилайте стемпсами. Пишіть еще нині до: 42-

RUSKA KNYHARNIA, 34 E. 7th St., New York, N. Y.

ВЕСНЯНКИ.

плями на лици, прищі, лішаї, і всяка нечистість на тілї, знинуть цілковито і під ґарантією ніколи не вернуть по кількаразовім умитю сліцної краси кремy „Амор". Ціна слоїка $2.00. The Amor Novelties Co., 642 E. 14th St., New York, N. Y. 59-61

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, ціна 50 цент. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 76—

RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA.
168 E. 4th St., New York, N. Y.

$1.00

Я ПРОДАЮ ПО ГУРТОВНІЙ ЦІНІ, позаяк се чудове мило до шитя є необхідне для всіх людий. Воно є готове до умиваня, з моткою мавоні, котрий дає голкам і є практичною ручною машиною до направи обуви, уприжин, капелюх і т. д. Памятайте, вишлеть тільки $1.00; пересилку я сам оплачу. Адресуйте: 61-с

A. P. OWENS,
159 W. 145th St., Dept. A, New York, N. Y.

ЧИ ВИ ДБАЄТЕ ПРО СВОЮ БУДУЧНІСТЬ І ВАШОЇ РІДНІ?

НАЙЛІПШИМ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄМ ВАШОЇ БУДУЧНОСТИ Є ВЛАСНИЙ КУСНИК ЗЕМЛІ І ВЛАСНИЙ КУТОК.

Земля — се найпевнійший банк, якого ані злодій не викраде, ні не збанкротує, ні огонь не спалить. Ми продаємо в сусідстві і околици Ню Йорку землі, на яких є вже заведені всякі удогідженя. Богато великих і міжнародних фабрик дає поплатний зарібок тисячам людий, а на місци, находять ся школи, постеля, банки, театри, почта, телеґраф, телефони і кілька зелїзних стаций.

Цїна цїл на сї землї вносить від $75 і висше. Щоби стати властителем кусника землї, вистарчить малий задаток, а решта на місячні сплати. 61-64

Видаємо „ліц", і гарантуємо повну власність. Тяжіти зелїзничі до виїзду для оглядки тих земель дасмо даром. Докладні інформації і безплатні зелїзничі тиєти видає

RUTHENIAN POLISH DEPARTMENT,
220 Broadway, Room 603, New York City

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x18 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Замовленя шліть до:

„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

В ОКОЛИЦИ РОМ, Н. Й. І КЕМДЕН, Н. Й.

Родичі! Діти ваші на фарми виростуть. Вам на потіху, а суспільности на помитки. Випродайте се з Вашних мурів фабричних, а купіть одну з моїх урожайних фарм. Приміром:

1) ФАРМА 50-АКРОВА з будинками, ґрунт рівний, мавий садок, знаряди рільничі. Ціна $1.300. Вплати потрібне $500.00.

2) ФАРМА 54-АКРОВА, добрі будинки, 4 корови, 3 кабаки, 1 кінь, 2 безрога, 40 курий і знаряди рільничі. Ціна $1.900. Вплати потрібне $900.00.

3) ФАРМА 150 АКРОВА, добрі будинки, 10 коров, 3 кабаки, 2 коні, 1 безрога, 20 курий, знаряди рільничі. Ціна $3.500. Вплати потрібне $1.200.

Кромі сих, маю ще більше фарм до продажи. По близші інформації і усіляк пишіть сейчас до:

A. KOZAKEWYCZ,
114 Front St., Rome, N. Y.

СЛАВНА НОВІСТЬ!

МАГІЧНЕ ВОРОЖЕНЄ ВАШОЇ БУДУЧНОСТИ. Подає всякі відповіди і поради. Уложіть сей прилад на столі і говоріть в трубу Ваші жадани і відповідь появить ся в отворі сего приладу. Обіцяє машини 10 цалів, нікельовано. Се дійсне чудо. Ціна лише 50 цнт. Приймаєсь стемпси або гроші. Пишіть до: 58с73

UNION NOVELTY CO.,
670 N. Carpenter St., Chicago, Ill.

ЗІНҐЕРА МАШИНИ ДО ШИТЯ,

ВЕЛИКИЙ ЗАПАС МАШИН ДО ШИТЯ МУСИТЬ СЯ СЕЙЧАС ВИПРОДАТИ ПО НЕЗВИЧАЙНО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ. ДЕЯКІ МАШИНИ ПО-$3.00, ЗІ СХОВКОМ $8.90. НОВІ МАШИНИ НА СПЛАТУ ПО 25 ЦНТ. ТИЖНЕВО. ОТВОРЕНО ВЕЧЕРАМИ.

СКЛАД МАШИН,
104 Avenue A, (близько 7-ої улиці),
New York, N. Y. 61

ЗАМОВЛЯЙТЕ НОВІ КНИЖКИ!

	цнт.
ДЯК. Оповіданє Марка Вовчка	.20
МАРТА БОРЕЦЬКА. Історичне оповіданє	.25
І. ОЛЕКСА ДОВБУШ І КАРПАТСЬКІ ОПРИШКИ. II. ЦІСАР І ГУМЕН. Балада. З німецького перекладу Іван Франко	.10
ПОВНА ЗБІРКА ВЕСЕЛИХ ВІРШІВ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО	.55
ПРО КОНЕЦЬ СЬВІТА	.35
РУСЬКИЙ ШТУКАР. 212 гарних штук до забави. Зміст: Часть І. Забави фізичні і хемічні. Часть II. Штуки з картами. Часть III. Штуки рахункові. Часть IV. Штуки жартівливі	.50
РОЗМОВА ПОЛЯКА З РУСИНОМ. Дуже веселий вірш, в котрім Русин висміває польську пиху	.10
РОСІЯ Й УКРАЇНА	.15
РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ТЛУМАЧ, з котрого можна дуже скоро навчитись анґлійської мови. Сторін 256, тверда оправа	.60
ЧАРОДІЙНИ ПРИГОДИ убогого Омара і султанової дочки Зуліми	.20
ЧИ ВАША РОДИНА ДІСТАНЕ ЗАПОМОГУ ПО ВАШІЙ СМЕРТИ?	.20
ЯК МУЖИК ХОДИВ ДО ЦАРЯ ПРАВДИ ШУКАТИ (оповідане). Дві нині (оповідане). Мадам Повлонік хера (оповідане). Як Степан чоботи купував (оповідане)	.15

Належитість посилайте до: с—

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЧИ ВАМ ВІДОМО?

ЩО Я МАЮ ПЕРШОРЯДНИЙ СКЛАД УБРАНЬ ДЛЯ ЖЕНЩИН: ПЛАЩІ І СУКНІ, А ТАКОЖ НАЙҐАРНІЙШІ СЛЮБНІ СУКНІ, ЯКІ ВИ МОЖЕТЕ КУПИТИ ПО НАЙНИЗШІЙ ЦІНІ, ПОЗАЯК СЕ Є НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД В ЦІСТІ, А ВСЕ ТЕ Я САМ ВИРОБЛЯЮ.

ЗАЙДІТЬ ДО НАС І ОГЛЯНЬТЕ НАШІ ТОВАРИ НАЙНОВІЙШОГО СТИЛЮ І ПО ДЕШЕВІЙ ЦІНІ. 57—

Посилаю з поважаним МОРРІС НЮМАН.

Адресуйте там:

KLEIN, FARKAS & NEWMAN,
23 Avenue A, New York, N. Y.
Betw. 1st & 2nd Sts. Tel. Orchard 9832

ДАРОМ! КУПОНИ! ДАРОМ!
Принесіть зі собою сей купон, за який отримаєте за вожду покупку 50 С. Г. Грін Трейдінґ стемпсів.

ГРОШІ ВИСИЛАЄМО

— ДО —

Галичини, Буковини, Угорщини, Росії і всіх частий Сьвіта Европи

Скоро, безпечно і по як найнизшім курсі.

За цілість суми цілковито ГАРАНТУЄМО.

НА ВИСЛАНІ ГРОШІ ЧЕРЕЗ НАШУ АҐЕНЦІЮ І КАНЦЕЛЯРІЮ, ОТРИМАЄТЕ З ВІДЕНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЧТИ ПОСЬВІДКУ (РЕЦЕПІС).

ЕСЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ, ТО ПИШІТЬ ЩЕ ДНЕСЬ ДО НАС НА ПОНИЗШУ АДРЕСУ, А МИ СЕЙЧАС ВИШЛЕМО ВАМ ДОКЛЕ ВСЕ ПОТРІБНІ ІНФОРМАЦІЇ, КУРС ГРОШИЙ ТА ВСЯКІ ДРУГІ ПОТРІБНІ ПАПЕРИ ДО ВИСИЛКИ ГРОШИЙ. ПИШІТЬ НА АДРЕС:

S. MILANOWYCZ & WEIL CO., 193 Grand Str., Jersey City, N. J.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЦІКАВИХ КНИЖОК, які має на складі КНИГАРНЯ „СВОБОДИ".

Інституття. Невичайно гарне оповідання. — Ціна ..... 15 цнт.

Історія про гарну Магальону і графа Петра. — Ціна ..... 25 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1915. — Ціна ..... 30 цнт.

Календар У. Н. Союза на рік 1916. — Ціна ..... 50 цнт.

Календарик кишеньковий з полотняною оправі. — Ціна ..... 10 цнт.

Казки за циганів — Ціна ..... 10 цнт.

Конець „Титаніка" страшний опис морської катастрофи. — Ціна ..40 цнт

Книжочка рахункова. — Дуже практична книжочка до обчислювання всяких рахунків; вона є пожиточна так для бизнесменів як і для робітників. З додатком делких цікавих відомостий. Ціна ..... 30 цнт.

Казки про жидів. — Зміст: Як Іван жидів мудрував. Вандрівка Івана в жидами. Як Іван водив жидів на трійці, а відтак у стані потопив. — Мужик в жидом в спілці. Пан і жид. Казка про жида. Як жид Русина правував. — Ціна ..... 15 цнт.

Коротка історія Руси до зруйнованя Січи. Містить богато образків руських князів і гетьманів. — Ціна .. 10 цнт.

Кроваві діяманти. Новочасний роман. Ціна ..... 35 цнт.

Лис Микита. З німецького переробив І. Іван Франко. — Ціна ..... 40 цнт.

І. Листи з пекла. II. Лист шинкаря до чорта і инші оповідання. — Ціна 25 цнт.

І. Лист. Лист шинкаря до люцифера і відповідь. II. Про алькоголь. — Ціна ..... 10 цнт.

Листи Штефи Табачиньки до його жінки Яцьоки. — Ціна ..... 10 цнт.

Мужицька доля. Збірка оповідань. — Ціна ..... 10 цнт.

Многострадальний народ. (Огляд історії українського народу). — Ціна 20 цнт.

Марія. — Зміст: Марія (уривок з поеми Т. Ш.). На чужині (вірш). Скоро (оповідання). Рік 1903-тий в старім краю. Людоїдство в Конго. Клюнотя кума Софрона (вірш). — Ціна 10 цнт.

Марта Борецка. Історичне оповідання. Ціна ..... 25 цнт.

Мумики Аристократи. Народний образ з двох діяч. — Ціна ..... 15 цнт.

Навернений грішник. — Ціна .. 20 цнт.

Напад на Січ. — Павло Позуботок. — Ціна ..... 5 цнт.

Невольник, драма в 5. діях.—Ціна 15 ц.

Не сяує душі мимо!... Прислвята українському народови в Заточених Державах і в Канаді в тяжких хвилях його житя, на заранку великих надій для покріпленя духа. — Ціна ... 15 цнт.

Народна Школа ч. II. — Ціна 30 цнт.

Настоящі, комедія в одній дії. Ціна ..... 20 цнт.

Наталка Полтавка. Оперетка в 3. діях. — Ціна ..... 20 цнт.

Оповідане про Аді Бабу і сорок розбійників. Арабська казка. — Ціна 20 цнт.

Оповідання про давдрих Богів. — Ціна ..... 10 цнт.

Огонь на услугах чоловіка (3 ілюстрації). Становище пізніші. — Нико Мужика. — Сьвячений сніг. — Дві капоті сльози і вододі. — Ціна .... 15 цнт.

Ой не ходи Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в 5. діях М. Старицького. (В перерібці Александрова. — Ціна ..... 30 цнт.

О підземних скарбах. — Передруковане розвідка про всякі мінерали, находячі ся в землі і як витворюють ся в них ріки необхідні в житю людий. Ціна 25 ц.

І. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — II. Цісар і Гуцул. Баллада, з німецького переклав Іван Франко. — Ціна ..... 10 цнт.

І. О давнайших таблицях, оповідане про народних клаок. II. Шевця і нечиста сила. — Ціна ..... 25 цнт.

Орлеанська дівчина. Історичне оповідане про французьку героїню Іванну д'Арк. Ціна ..... 20 цнт.

Опис рідного краю, Маленька географія України з малюнками і мапкою. — Ціна ..... 20 цнт.

Ох! не люби двох! Оперетка в 3. діях. — Ціна ..... 25 цнт.

Повна збірка весьлих віршів Степана Руданського. — Ціна ..... 25 цнт.

Про конець сьвіта. — Ціна .... 15 цнт.

Портрет Т. Шевченка, можете мати портрет славного артиста-маляра Ф. Красіцького. Величина 13x16 цалів на тривалім папери. — Ціна .. 20 цнт.

Поради для женщин, що хочуть бути здоровими. — Ціна ..... 15 цнт.

Поради для залюблених або як писати любовні листи. — Ціна .. 35 цнт.

Провідник, практичний підручник до науки англійської мови без помочи учителя з додатком словарка. — Ціна 81.50

Під прапором свободи. Вибір патріотичних деклямацій. — Ціна ... 30 цнт.

Пісні про Канаду і Австрію. Пригоди з житя еміґрантів, писані вершом. — Ціна ..... 40 цнт.

Рит і ростин. — Ціна ..... 10 цнт.

Покуса. — Зміст: Покуса (оповідане). З партичної школи (оповідане). Ні тут голова (оповідане). Пісня про Канаду. 11,000 метрів під землею. Руському серцю (вірш). Як людий, звіри.

Обширні цінники висилаємо кождому на жадане.

Гроші належить посилати на почтовий або експресовий моні-ордер на імя, яке подано у поданій адресі. Моні-ордер належить долучити до замовленя.

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Знова до природи.

СТЕФАН КАНЦ ПЕРЕСТАВ УЖИВАТИ МНОГИХ РІЖНИХ ЛТКІВ.

Каже, що Болгарський Кровний Чай, сей чистий природний лік є лучший чим кождий инший.

„Що чисті, природні ліки, котрими добротлива природа обдарувала хорих, не можна заступити шучними ліками, ані їм дорівнати, се стара правда", каже Г. Г. фон Шліков, одинокий фабрикант Болгарського Кровного Чаю.

Що се правда, то доказом сего є наведена допись нашого родича, Стефана Канца, Бакс 32, Портгемптон, Па.:

„В залученю посилаю два доляри, за котрі прошу вислати мені еще дві доси Г. Г. фон Шлікова Болгарського Кровного Чаю, позаяк перша є вже на скінченю; чую, що сейчас лучше мені помагає і буде помагати в будучности, ніж ті многі ліки, щом їх мав і уживав через півтора року і силу гроший видав, а що уживаню чув ся таксамо, як би їх ніколи не уживав. Два рази мав я операцію, але тепер завдяки Болгарського Кровного Чаю мій жолудок добре ділає".

Одну велику родинну дозу, яка вистарчить на 3 місяцьи, вишле дебудь за 1 доляра:

Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

Порошки Болгарського Кровного Чаю, 125 штук в одній дозі, 1 доляр.

ПАВЛО КЕЛИЧАВА

МУЗИКАНТ І ДИРИГЕНТ.

Достарчає музики на концерти, представленя, балі, вінчіня, походи і весїля — Дає лекції на всїх інструментах — смичкових і дутих. — Адреса:

P. KELECHAWA,

188 Morris St., 67 Greene St., Jersey City, N. J. 27-31с

DR. BUNKI'S MEDICAL INSTITUTE 407 East 58th St., New York, N. Y.

Межи 1st Ave. і Ave. A.

СТАРОКРАСВИЙ ХРИСТІЯНСЬКИЙ ЛІКАР.

Лічить успішно всі жолудкові недуги; легких, нирок і всї другі внутрішні недуги. Лічить падачку і секретні недуги мущин і женщин. З великим успіхом лічить ревматизм, рани на ногах, лишаї, всї скірні виниди, як також дитинні недуги. Лікар говорить по українськи і сам виробляє ліки. Офіс отворений від 9-ої рано до 8-ої вечером, як також в неділї і сьвята. Хто не може приїхати, нехай пише на повисше подану адресу.

ВІЙНА! ЛИШЕ $1.00 ЗА 100 ОБРАЗКІВ з кровавих борб військ австрійських, німецьких і російських. Се є найцікавійші образці воєнні. Шліть моні-ордери або готівку до:

TRADE CO., Room 417. 299 Broadway, New York City. 56-63

Друкарня „Свободи"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРИ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ і ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Во. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

$5 ЛЕКЦІЇ ІЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $5

NEW-YORK AUTO SCHOOL

Не оставайте без роботи, коли Ви можете заробити $25 до $35 тижнево стаючи шофером.

Ми навчимо Вас на шофера у Вашій рідній мові в трох тижнях, в день або вечерами, за малою оплатою — $5.

Всї наші студенти мають добрі посади. 43—

NEW YORK AUTO SCHOOL,

302 E. 14th St., New York City.

Bet. 2nd & 3rd Aves.

ТІЛЬКИ $2.50.

Користайте з небувалої нагоди.

Тільки на короткий час. Наш гарний грамофон, який що до якости дорівнює 30-долярному. Грає на всїх родах рекордах і коштує лиш

$2.50. 2 рекорди і 300 ГОЛОК **ДАРОМ!**

Зашліть нам одного доляра в стемпсах а ми вишлемо Вам машину. Решту заплатите по отриманю і випробуваню її. — 52с—

PRINCE JEWELRY CO.,

1528 Minford Pl., Dept. 109, New York, N.Y.

ДЛЯ ВАШИХ НІГ.

Ланїсний олівець усуне Вам зовсїм мозолї, висипку, бородавки, шпики і нарости на скірі. Не потребуєте жир довше терпіти. Потріть тільки тим олівцем в сейчас побачите, як нарости і мозолї будуть щезати в Ваших тапочках. Бородавки на руках знищить ся в такий самий спосіб. Ціна 50 цнт. з перекладом. В разі не задоволеня, звертіть його нам, а ми сейчас відошлемо Вам гроші назад. Кажіть:

61с—

A. P. OWENS, Dept. A., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

ЩЕ ОДНА ВІЙНА О ФАРМИ.

Українці, ми маємо на продаж 5 і 10 акрові фарми в Ню Джерзи стейті. Ми маємо фарми які Вам дадуть найменше $200 доходу з одного акра. Щоби купити фарму, Ви мусите мати лише $50 а решту виплатите по $5.00 місячно. 5-акрова фарма коштує $300; 10-акрова $575. З тих 5-акрових фарм будете мати більший прибиль як доходи з 30 акрів. Приїзджайте до нас оглянути фарми. Тепер найлїпша пора, бо можете найдти, що родить ся на фармах. Не зволікайте на завтра. Пишіть або приїзджайте до:

Lots & Farms Development Co., Inc.

299 Broadway, New York City.

ОДИНОКА ШКОЛЯ АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після найновійших методів Ваші відділи мощі. В чотирох тижнях станете вправними механіком і будете могли керувати автомобілем, направляти і обслуговитись з механізмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше оплатне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси заплеченні. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,

147 E. 40th St., New York

Інструктор: Павло Гульо.

МАЛІ ФАРМИ ГРОШІ За $150 купите малу фарму з 40.000 КВАДРАТОВИХ СТІП в New Brunswick, N. J.

$10 З ГОРИ А ПО $5 МІСЯЧНО.

Земля урожайна, сука і високо положена. По подробиці пишіть до:

METUCHEN REALTY & IMP. CO.,

206 Broadway, New York City. 40—

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,

славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ В НАЙЛІПШИМ І НАЙДЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСЇЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконую всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісї або в домі пацієнта, сведійьмо же на пропулкину при своєчних спеціялїста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,

304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)

NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Найбільший, найлучший і найстарший словенський головний склад крайових і імпортованих напоїв в Америці.

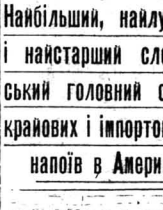

	ЦІНА ЗА ГАЛЬОН.		
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Черновий рум,	2.00,	2.50,	3.00
Джін (Боровичка)	2.00,	2.50,	3.00
Боровичка Імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Сліївовіця,	2.00,	2.50,	3.00
Сліївовіця Імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Росковичка (Німель),	2.00,	2.50,	3.00
Терпилиця,	2.00,	2.50,	3.00
Анижівка	2.00,	2.50,	3.00
Розолїс,	2.00,	2.50,	3.00
Спіритус,	3.00,	3.50,	4.00
Вина огайсьні	1.00 і	1.25.	
Вина каліфорнійські,	1.50 і	2.00.	

Зарубоже помічниче гірке вино 4 бутельки за $2.75, 6 бутельок $4.25, а 12 бутельок $8.00.

Пишіть за нашим гарним і великим словенським цінником напоїв. Оплачуємо експрес або фрейт від замовлень на $5.00 або висше. Особливу увагу звертаємо на замовленя весїльні, на хрестини і забави. Гарні листи з конвертами, путарші, стінні календарі і корототки висилаємо даром на жадане разом з замовленєм.

Гроші засилайте наперед моні-ордером або в реджістрованім листі. 29с—

C. F. ZARUBA & CO.,

318 Third Ave., (D. Sv.)

PITTSBURGH, PA.

ОСЯГНЕНЄ ПАТЕНТІВ і ВІДПРОДАЖ!

НАЙЛЕКШЕ ДІЙТИ ДО ЩАСТЯ І БОГАТСТВА ЧЕРЕЗ ВИНАХОДИ.

Поможемо Вам в осягненю патенту як також у відпродажи.

РУЧИМО ВАМ ЗА ПАТЕНТ АБО ЗВЕРТАЄМО ВАМ КОШТИ.

Близші поясненя найдете в книжочці, яку на жадане висилаємо кождому даром. 40с-

Пишіть за нею сейчас до канцелярії патентів на адресу:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.,

309 Broadway, New York, N. Y.

Явним доказом для недужих про успішність мого лїченя всяких недуг — є моя 35 лїтна практика яка дає запоруку, що всї видічні недуги зістають усунені в скорім часї. 59-06

Без ріжниці, що Вам долягає і як довго вона тревала. Прийдіть пересьвідчитись, що я для Вас можу зробити. Се Вас не коштує нічого, коли Ваша недуга є лїчимою.

Ціни низькі — найлїпша опіка.

DOCTOR MULLIN.

Лікар спеціяліст

409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

Офіс паперти почти.

Пошукуєть ся Винаходів!

ДЛЯ ВИНАХІДНИКІВ

і для тих, котрі хотять займати ся справами всяких винаходів, є вельми придатною моя книжка п. заг.:

„ЩО ВИНАЙТИ!"

з тисячами нових винаходів, з поясненями про патентоване винаходи і понад

СТО СТОРІН ДРУКУ.

Даром висилаю кождому, хто її жадає. Поясненя і поради безплатні. Провірюване, чи даний винахід надасть до опатентованя, полагоджую скоро ЗОВСІМ БЕЗПЛАТНО,

бо мій офіс є в місті Вашінґтон, осїдну Уряду патентів Зауч. Держав.

Пиши ще нині по руськи на слїдуючу адресу:

A. M. WILSON

реґістрований адвокат для патентів

311 VICTOR BLDG.,

WASHINGTON, D. C.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосованє наукової методи. ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

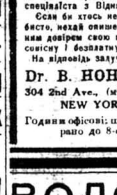

До Лїченя.

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони заяченцкені і линять? Чи маєте порпаї і чи сверблить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте ся лїсїти?

Коли Ви терпите котру з зимінених недуг, то не зволікайте, але старайтесь запобічи їм. У заміщі собі ілюстровану книжку в руській мові від заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСЮ".

яку написав один з европейських спеціялїстів. Ся книга обнимає слїдуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волоси і тїмени. Причина випаданя волося і лисини. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна відлїчити волосє в 6-ох тижнях. Третий тиждень. Бороди. Письма з признаними вдоволених пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Увеняємо Вас, що наш власний лїк знаний: Кальвакура заподіває випаданю волося, нищить порпаї і усуває сверблене скіри, змінює і спричиняє нрий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам докладний лїк КАЛЬВАКУРА № 1 через з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошенє і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77с-

UNION LABORATORY,

Box 501, UNION, N. Y.

Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу вислати мені сейчас Вашу докладну КАЛЬВАКУРУ № 1. І Вашу книжку: „Правда о волосю".

(Дозволить се до Вашого замовленя).

МУСИТЬ БУТИ В ТІМ ЯКАСЬ ПРИЧИНА, ЧОМУ КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ КУПУЄ ФОНОГРАФ І РЕКОРДИ В НАШИМ СКЛАДІ?

Позаяк се є український склад.

Позаяк даємо нашим відбирателям догідні сплати.

Позаяк маємо найбільший склад машин і рекордів в західній Пенсильвенії.

Позаяк кождий чує ся в нашім складі так, як в себе дома, прийдете і пересьвідчите ся о тім.

Позаяк продаємо фоноґрафи і рекорди по низкій цїні 50 цнт. тижнево, а на таку суму кождого єще стати.

Нїодин не повинен позбавити себе і своєї родини приємностий і жартів, ані має властитель фоноґрафу і наколи цїна сего виносить тілько кілька центів на тиждень. 55-56

Прийдіть до нас і поговоріть з нашим українським управителем, а ми з радостю вишлемо Вам, як маєте сплачувати, а наколи не можете прийти особисто, пишіть до нас за катальоґом. Маємо машини від $15.00 до $200.00.

Pittsburgh Phonograph Company,

1331 Penn Avenue, Pittsburgh, Penna.

ЛІКИ МИКИТА

ДУЖЕ ЦІННА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З великого перепробу Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовляйте і гроші посилайте до:

"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР

з довголїтною практичною перепроваджує всїлякі справи цивільні та карні з найлїпшими висліданями.

Години уряду: від 9-ої рано до 6 ві вечер

Адреса:

JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 816, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм помешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої години, і стаціи від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

КНИЖОЧКИ ОЩАДНИЧІ

для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїні 7 цнт. штука.

ФОТОГРАФІЇ ГУРДУСА

ВСІ ЇДЕМО ДО ГУРДУСА

є узнані за найлїпші і за найкрасші в цїлій околиці! Нема майже української хати на Україні де фотографії не були би виготовлені у Гурдуса. Не дайтесь зводити всяким аґентам, які ходять по домах і збирають замовленя для лихих фотоґрафів, але звертайтесь впрост до Вашого старого артиста-фотографа.

P. HURDUS,

644 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

Відділ находить ся також:

77 Newark Ave., Jersey City, N. J. 58с—

КОЖДА МАТИ ПОВИННА СЕ ПЕРЕЧИТАТИ.

Мати не повинна дозволити своїй дитині кричати.

Більшість материй в теперішнім часї мають се переконанє, що дитина кричить тому, що вона є недобра. А в дїйсности дитина кричить тому, бо ТЕРПИТЬ НА ВНІШНІ БОЛЇ.

Дитина кричить, бо її малий жолудок зле дїлає; бо її докучає ТИСНЕНЄ, КОЛЬКИ, КОРЧІ ВНУТРЕННОСТИЙ, а також НЕПРАВИЛЬНІСТЬ І ЗУБКОВАНЄ. Велика ріжниця є між дорослим, що скаже, що його болить, але кожда мати повинна собі затямити, що дитина кричить тільки в приступі болїв, — здорова дитина нїколи не кричить. 46с—

„БЕЙБІС СЕЙФТІ" є найлучшим дїточим ліком НА ТИСНЕНЄ, КОЛЬКИ, КОРЧІ ВНУТРЕННОСТИЙ, НЕПРАВИЛЬНІСТЬ І ЗУБКОВАНЄ. По короткім застосованю „БЕЙБІС СЕЙФТІ", дитина перестане терпіти, буде тихо лежати і спокійно спати. „БЕЙБІС СЕЙФТІ" можна дістати нинї в кождій майже аптицї і більших склепах. Але уважайте, щоби дістаньте правдивий „БЕЙБІС СЕЙФТІ".

Тут подаємо, як виглядає правдива пачка „БЕЙБІС СЕЙФТІ". Витніть і заносіть се до найблизшої Вам аптики і купіть бутельку „БЕЙБІС СЕЙФТІ". Наколи не можете дістати правдивої „БЕЙБІС СЕЙФТІ", замовте впрост у виробника. Цїна одної бутельки „БЕЙБІС СЕЙФТІ", з відповідним поучеием до вживаня з пересилкою коштує 35 цнт. Наколи замовляєте одну бутельку, вишліть 35 цнт. стемпсами. Наколи замовляєте 3 бутельки, зашліть одного паперового доляра в звичайнім листї, адресуючи так:

ROYAL MFG. CO., Dep. D., DUQUESNE, PA.

КОНЕЦЬ ДІЛО ХВАЛИТЬ.

ВИТРЕВАЛІСТЬ Є САМЕ ТАК ВАЖНОЮ У МАШИН ДО ПИСАНЯ ЯК І У БІГУТІВ.

Богато бігців при розпочатю бігу, здаєсь, подужає своїх соперників, однак по хвили остає на задах.

Саме те дїєсь із машиною до писаня. Деякі з них віддають добру услугу в початках, але по довшім ужитю, зуживають ся і не віддають бажаної працї чисто.

На машині до писаня виробу **L. C. Smith & Bros.** можна писати безперервно як найдовші письма, а мимо сего вона не зупинить ся і можна її сейчас ужити до дальшого писаня. Причиною її тривкости є се, що всї рухомі части машини осаджені на сталевих кульках. 55с97

Тяглє уживанє чинить машину рівнійною в бігу і тому вона є однакою так на початку як і при кінци роботи.

Пишіть по катальоґи:

Silent (8-7-6-3) або Standard (6-5-4-3) Модель.

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER COMPANY

Фабрика і офіси: Syracuse, N. Y.

Філії у всїх більших містах.

311 Broadway NEW YORK CITY

Broad & Market Streets, NEWARK, N. J.